

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitieto

Kynnyksellä? – Tutkimus tuetusta vuokrakannasta ja asukkaiden kokemuksista

Teemu Kemppainen & Matti Kortteinen
& Jukka Hirvonen & Juho Kiuru

Tutkimuksia
2021:4

Helsinki

Tiedustelut

Teemu Kemppainen, p. +358 50 319 9373
teemu.t.kemppainen(at)helsinki.fi
Helsingin yliopisto, Geotieteiden ja maantieteen osasto

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitieto

Osoite

PL 550, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarenkatu 18–20 A)

Puhelin

09 310 36377

Internet

www.hel.fi/kaupunkitieto

Tilaukset, jakelu

p. 09 310 36293
kaupunkitieto.tilaukset@hel.fi

Käännökset

Magnus Gräsbeck

Kuviot

Teemu Kemppainen

Taitto

Lotta Haglund

Verkossa

ISSN 2736-9927
ISBN 978-952-331-946-2

Sisältö

Esipuhe	4
Förord	5
Preface	6
Tiivistelmä	7
Sammanfattning	8
Summary	9
1 Johdanto	10
2 Teoreettista taustaa.....	13
2.1 Tuettu vuokratonta ja asukkaiden kokemukset.....	13
2.2 Naapurustovaikutus.....	14
2.3 Sekoittamisen tehokkuus	14
2.4 Kynnysarvo.....	15
3 Aineisto ja menetelmät.....	17
3.1 Aineisto	17
3.2 Indikaattorit.....	18
3.3 Menetelmät	19
4 Tulokset	21
4.1 Koettu turvattomuus.....	21
4.2 Sosiaaliset häiriöt	23
4.3 Matala kokonaisarvosana asuinalueelle.....	26
4.4 Tyytyväisyys asuinalueeseen: faktoripistemuuttuja	27
4.5 Sosiaalinen integraatio: faktoripistemuuttuja.....	29
4.6 Muuttohalukkuus: asumisloukku.....	32
4.7 Muuttohalukkuus: ”aikoo muuttaa toiselle alueelle”	33
4.8 Tulokset kootusti.....	35

5 Yhteenveto ja pohdintaa.....	36
5.1 Päätulokset	36
5.2 Tulosten yhteiskuntapoliittinen merkitys	36
5.3 Tutkimuksen rajoituksia.....	37
Lähteet	40
Liitteet	44
Liite 1. Aineiston kuvailevat tunnusluvut.....	44
Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept).....	47

Esipuhe

Helsingin kaupungin tavoitteena on tukea kaupunginosien myönteistä kehitystä ja ennalta ehkäistä alueiden ja väestöryhmien välisten hyvinvointierojen kasvua. Alueellista segregatiota on Helsingissä pyritty hillitsemään muun muassa asuntojen hallintamuotojen sekoittamiseen tähtäävällä asuntopolitiikalla. Helsingin asuntokanta onkin alueellisesti varsin monipuolista ja asuinalueiden segregatiokehitys on pysynyt tois-
laiseksi useita muita eurooppalaisia ja pohjoismaisia suurkaupunkeja maltillisempana.

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan, millä tavoin asuinalueen asuntokannan rakenne – ja erityisesti alueella sijaitsevien ARA-vuokra-asuntojen osuus – on yhteydessä asukkaiden kokemukseen asuinalueestaan. Tutkimuksessa ARA-vuokra-asunnoista käytetään nimeä tuettu vuokratila. Tarkemmin tarkastellaan asukkaiden kokemuksia alueensa turvallisuudesta, sosiaalisten häiriöiden määrästä, asukkaiden välisestä vuorovaikutuksesta, asumistyytyväisyydestä sekä muuttohalukkuudesta. Lisäksi tutkimus pyrkii selvittämään, onko tuetun vuokratilan osuuden ja asukkaiden kokemusten välillä havaittavissa kynnysarvoja, jonka jälkeen asukkaiden kokemus alueestaan merkittävästi heikkenisi.

Tulokset osoittavat, että tuetun vuokratilan suuri osuus on selvästi yhteydessä asukkaiden heikompiin arvioihin asuinalueensa laadusta. Yhteydestä ei kuitenkaan ole tunnistettavissa selkeitä kynnysarvoja. Asuntokannan hallintamuotojen sekoittamisella on siis vaikutusta asukkaiden kokemuksiin asuinalueestaan. Sopivan hallintasuhdejakautaman tasoa tulosten perusteella ei kuitenkaan ole määritettävissä. Lisäksi tulokset osoittavat, että kaikilla tarkastelluilla alueilla valtaosa asukkaista koki asuinympäristönsä turvalliseksi ja oli siihen tyytyväinen.

Tutkimus on toteutettu yhteistyössä Helsingin kaupungin ja Helsingin yliopiston tutkijoiden kanssa. Kiitos tutkimuksen tekijöille, tutkimusta rahoittaneille tahoille sekä ennen kaikkea tutkimuskyselyyn vastanneille asukkaille, jotka ovat mahdollistaneet tärkeän aiheen tutkimisen arvokkailla vastauksillaan.

Helsingissä kesäkuussa 2021
Katja Vilkama
tutkimuspäällikkö
Kaupunkitieto

Förord

Helsingfors stad har som mål att stöda positiv utveckling i stadsdelarna och att förebygga att skillnaderna i välbefinnande mellan områden och befolkningsgrupper växer. Lokal segregation har man i Helsingfors försökt stävja bland annat genom en bostadspolitik som vill ha bostäder av olika upplåtelseform inom samma områden. Därmed har de lokala bostadsbestånden i Helsingfors blivit ganska mångsidiga, och än så länge har segregationen mellan bostadsområden varit måttligare än i många andra europeiska eller nordiska storstäder.

Föreliggande undersökning analyserar hur bostadsbeståndets struktur – i synnerhet andelen ARA-hyresbostäder i bostadsbeståndet – haft samband med invånarnas upplevelse av sitt bostadsområde. I undersökningen kallas ARA-hyresbostäderna det stödda hyresbostadsbeståndet. Mera ingående granskas invånarnas upplevelser av tryggheten, mängden sociala störningar, interaktionen invånare emellan, boendenöjdheten och flyttbenägenheten i deras områden. Dessutom ville undersökningen klarlägga om det finns tröskelvärden för hur stor andelen stödda hyresbostäder i ett område behöver vara för att invånarnas upplevelser ska börja försämrats märkbart.

Rönen visar att en stor andel stödda hyresbostäder klart korrelerar med en lägre uppfattning hos invånarna om grannskapets kvalitet. Men några specifika tröskelvärden för korrelationen kan ändå inte identifieras. Genom att i ett bostadsområde ha bostäder av olika upplåtelseform kan man påverka dess invånarstruktur, som ser ut att ha ett samband med invånarnas upplevelse av sitt bostadsområde. Men utifrån rönen kan man inte fastslå några optimala värden för hur stora andelar de olika upplåtelseformerna borde ha. Dessutom visar rönen att flertalet invånare i alla de analyserade områdena upplevde sin boendemiljö som trygg, och var nöjda med den.

Undersökningen gjordes i samarbete mellan forskare från Helsingfors stad och Helsingfors universitet. Stort tack till dem som gjorde undersökning, till dess finansiärer och, framför allt, till alla enkätsvararna, som med sina värdefulla svar gjort det möjligt att studera detta viktiga ämne.

Helsingfors, juni 2021

Katja Vilkkama

forskningschef

Enheten stadsforskning och -statistik

Preface

A goal of the City of Helsinki's administration is to support positive development in city districts and to prevent differences of wellbeing between neighbourhoods and population groups. One of the means to reduce local social segregation has been to apply the so-called social mix principle, where dwellings of various tenures are built in the same neighbourhoods. Thanks to this, local housing stocks in Helsinki have become fairly varied, and to date, segregation between neighbourhoods has been more moderate in Helsinki than in many other European or Scandinavian major cities.

The present study analyses how the structure of the dwelling stock – particularly the proportion of social rented dwellings in it – has correlated with residents' perception of their own neighbourhood. In the study, dwellings built under the Finnish ARA social housing scheme are simply called supported housing. A more thorough analysis is made of residents' experiences of safety, the amount of social disturbances, interaction between residents, housing satisfaction and residents' propensity to move elsewhere. In addition, the study wanted to find out whether there were so-called threshold values for how large a proportion of supported housing there needs to be in a neighbourhood for resident perception to start deteriorating notably.

Our findings show that a large proportion of supported housing in the dwelling stock clearly correlates with a lower opinion among residents of the quality of their neighbourhood. However, no specific threshold values for the correlations could be identified. Constructing dwellings of various tenure in one and the same neighbourhood can influence its population structure which, in turn, seems to bear a relation to residents' experience of their own neighbourhood. Yet, our findings did not allow identifying any specific values for optimal proportions of the various tenures. Besides, the findings show that the majority of residents in all the neighbourhoods analysed found their housing environment safe, and were quite satisfied with it.

The survey was conducted through cooperation between researchers from the City of Helsinki and the University of Helsinki. Many thanks indeed to all who took part, to the financiers and, above all, to all respondents, whose valuable responses made it possible to study this important topic.

Helsinki, June 2021
Katja Vilkama
Research Director
Urban research and statistics

Tiivistelmä

Asuinalueiden ei-toivottu eriytyminen eli segregaatio kiinnostaa niin tutkijoita, kansalaisia, poliitikkoja kuin julkishallinnon asiantuntijoitakin. Segregaation pelätään tuovan mukanaan monenlaisia negatiivisia seurauksia, joihin lukeutuvat yhteiskuntarauhan horjuminen sekä mahdollisuuksien tasa-arvon heikkeneminen. Eräs keino, jolla segregaatiota vastaan kamppaillaan, on hallintamuotojen sekoittaminen. Suomalainen sekoittamispolitiikka on tyypillisesti ollut ennaltaehkäisevää ja sen keinoin on pyritty vaikuttamaan paikallisen sosiaalisen elämän dynamiikkaan. Kysymys julkisesti tuetun vuokra-asuntokannan sijainnista on ollut sekoittamispolitiikassa keskeinen.

Sekoittamispolitiikan toimivuudesta on käyty vilkasta ja kriittistä tutkimuskeskustelua, eikä aiheesta ole konsensusta. Tutkimuksemme osallistuu tähän keskusteluun tarkastelemalla julkisesti tuetun vuokrakannan osuuden merkitystä asukkaiden kokemusten näkökulmasta. Tuetulla vuokrakannalla tarkoitamme tässä tutkimuksessa arava- tai korkotukivuokra-asuntojen muodostamaa asuntokantaa. Keskitymme koettuun turvattomuuteen, havaittuihin sosiaalisiin häiriöihin, sosiaaliseen integraatioon, asumistyytyväisyyteen sekä muuttohalukkuuteen, jotka ovat kaikki vakiintuneita tutkimusaiheita asumis-, kaupunki- ja muuttoliikekirjallisuudessa. Paneudumme erityisesti siihen, onko ilmiössä nk. kynnysarvoja: pitääkö julkisesti tuetun vuokrakannan toisin sanoen ylittää tietty osuus ennen kuin asukkaiden kokemuksissa alkaa ilmetä negatiivisia vaikutuksia?

Tutkimus perustuu vuonna 2012 kerättyyn laajaan kyselyaineistoon sekä asuinalueita koskevaan tilastoaineistoon Espoon, Helsingin ja Vantaan osalta. Näin muodostunut hierarkkinen aineisto käsitti 6 291 vastaajaa 183 asuinalueella. Analyysimenetelminä sovelsimme monitasoregressiota ja kynnysestimointia.

Havaitsimme, että tuetun kannan osuus on varsin selvässä yhteydessä moniin negatiivisiin asukkaiden kokemuksiin. Mitä enemmän tuettua vuokrakantaa alueella on, sitä negatiivisemmaksi vastaajat raportoivat esimerkiksi koetun turvattomuutensa, havaitut sosiaaliset häiriöt tai asumistyytyväisyytensä. Tuetun vuokrakannan osuus ei sen sijaan ollut yhteydessä poismuuttoaikeisiin. Emme löytäneet vakuuttavaa näyttöä kynnysmäisistä yhteyksistä tutkimiemme ilmiöiden osalta. Tuetun vuokrakannan osuus on toisin sanoen varsin suoraviivaisessa suhteessa asukkaiden kokemuksiin. On kuitenkin hyvä muistaa, että kaikilla tarkastelluilla alueilla valtaosa asukkaista koki asuin- ympäristönsä turvalliseksi ja oli siihen tyytyväinen.

Tarkasteltujen asukaskokemusten valossa näyttää siltä, että tuetun vuokrakannan sijoittumiseen ei liity kynnysarvoa, jonka ylittämisen jälkeen koetut ongelmat alkaisivat jyrkästi lisääntyä. Tilanne on pikemminkin nollasumma-peli: mitä enemmän on alueita, joilla tuettua kantaa ei ole lainkaan, sitä enemmän kantaa on pitänyt sijoittaa toisaalle. Tästä voi seurata huomattavia eroja koetussa hyvinvoinnissa eri asuinalueiden välillä. Sosiaalista sekoittamista ja sen voimistamista onkin mahdollista perustella tasa-arvonäkökulmasta, sillä sen keinoin voidaan ainakin lieventää alueellisen eriytymisen haitallisia seurauksia.

Lopuksi haluamme korostaa, että aihepiiri on hyvin herkkä. On tärkeä muistaa, että tuetussa vuokrakannassa asuu hyvin monenlaista väestöä eikä heidän elämäntilanteitaan voi asettaa yhteen kategoriaan. Vain häviävän pieni vähemmistö asukkaista tuottaa sosiaalisia häiriöitä naapureilleen. Taustalla on syynä usein erilaisia elämänhallintaan, mielenterveyteen ja syrjäytymiseen liittyviä ongelmia, joiden voi nähdä kumpuavan pohjimmiltaan yhteiskunnallisesta eriarvoisuudesta. Kun tulkitaan yllä esitettyjä tuloksia, nämä näkökulmat on hyvä pitää mielessä, ettei tulla sortuneeksi yksioikoisiin ja virheellisiin tulkintoihin.

Sammanfattning

Oönskad differentiering mellan bostadsområden, som vi här kallar segregation, är något som intresserar såväl forskare, medborgare och politiker som experter på offentlig förvaltning. Segregationen befaras ha många slags negativa verkningar i släptåg, såsom vacklande samhällsfrid och försämring i likvärdiga möjligheter för alla. Ett sätt att bekämpa segregation är att i samma område ha bostäder av olika upplåtelseform. Denna finländska så kallade social mix har typiskt varit förebyggande, och med dess hjälp har man försökt inverka på den sociala dynamiken lokalt. Var de socialt stödda hyresbostäderna placeras har varit en central fråga för socialmixpolitiken.

Hur bra den sociala mixen fungerat har diskuterats flitigt och kritiskt, och någon konsensus i frågan finns inte. Vår undersökning ger sig in på denna debatt genom att utgående från invånarnas erfarenheter analysera vilken roll de offentligt stödda hyresbostäderna spelar. Med offentligt stödda avses här arava- eller räntestödshyresbostäder. Vi fokuserar på upplevd otrygghet, observerade sociala störningar, social integration, boendenöjdhet, samt benägenhet att flytta annanstans – vedertagna teman inom litteraturen om boende, städer och migration. Vi går särskilt in på huruvida det finns så kallade tröskelvärden: är det så att andelen offentligt stödda bostäder i ett område måste överskrida ett visst värde för att invånarnas upplevelser ska börja påverkas negativt.

Vår undersökning bygger på ett omfattande enkätmaterial insamlat år 2012 och på statistik om bostadsområden i Esbo, Helsingfors och Vanda. Det blev ett hierarkiskt material bestående av 6291 svarare bosatta i sammanlagt 183 bostadsområden. Som analysmetoder tillämpade vi multi-level regression och threshold estimation.

Vi kunde konstatera ett helt klart samband mellan andelen offentligt stödda hyresbostäder och ett flertal negativa upplevelser hos invånarna. Ju mera stödda hyresbostäder det finns i ett område desto negativare är invånarnas rapportering om till exempel upplevd otrygghet, observerade sociala störningar eller boendenöjdhet. Men benägenheten att flytta bort korrelerade inte med andelen stödda hyresbostäder. Vi fann inget övertygande belegg för tröskelartade samband för de fenomen vi studerade. Andelen stödda hyresbostäder korrelerar alltså snarast rätlinjigt med invånarnas upplevelser. Men hursomhelst kan det vara skäl att minnas att flertalet invånare i de områden vi granskade upplevde sin boendemiljö som trygg och var nöjda med den.

I ljuset av de invånarupplevelser vi granskat ser det inte ut att finnas något tröskelvärde för hur stor andelen stödda hyresbostäder får vara förrän de upplevda problemen plötsligt ökar kraftigt. Det handlar snarare om ett nollsummespel: ju flera områden det finns med inga stödda hyresbostäder alls, desto mera har man byggt hyresbostäderna annanstans. Detta kan leda till betydande skillnader i upplevt välbefinnande mellan olika bostadsområden. Man kan alltså motivera den sociala mixen och stärkning av den med jämlikhetsaspekter, eftersom man med dess hjälp åtminstone kan lindra de negativa följderna av lokal differentiering.

Vi vill till sist betona att ämnet är mycket känsligt. Det är viktigt att komma ihåg att det bor folk av väldigt många slag i de stödda hyresbostäderna, och deras livssituationer kan inte pressas in i en och samma kategori. Bara en försvinnande liten minoritet av invånarna förorsakar sociala störningar för sina grannar. I bakgrunden finns ofta problem med livshantering, mental hälsa och marginalisering, som i grund och botten kan anses härröra från samhällelig olikställdhet. Dessa synpunkter är det bra att hålla i minnet då man tolkar ovan anförda rön, så man inte hemfaller åt enkelspåriga och felaktiga tolkningar.

Summary

Unwanted differentiation between neighbourhoods, which we call segregation here, is something that interests researchers and residents, politicians and public administration experts alike. Segregation is feared to bring many kinds of negative impacts in its wake, such as wavering social peace and deteriorated equal opportunities for everyone. A way of fighting segregation is to build, in the same area, dwellings of different tenure. This Finnish social mix policy has typically been preventive, and used for trying to influence social dynamics locally. The location of social housing has been a key issue for the social mix policy.

There has been extensive and critical debate on how successful the policy has been, and there is no consensus on the matter. Our study joins this debate by using resident experience to analyse the role of social housing. By social housing we mean rented dwellings built with financial support arranged by the Housing Finance and Development Centre of Finland (ARA) or with other public financial support. We focus on self-perceived unsafety, perceived social disorder, social integration, housing satisfaction, and people's propensity to move elsewhere – all of which familiar themes in literature on housing, cities and migration. We especially want to find out whether or not there are so-called threshold values: is it so that the proportion of social housing in a neighbourhood has to exceed a certain value for negative impact on residents' experiences to start occurring.

Our study draws on an extensive questionnaire conducted in 2012 and on statistics on housing areas in the cities of Espoo, Helsinki and Vantaa. We constructed a hierarchical dataset comprising 6,291 respondents in a total of 183 neighbourhoods. Our methods of analysis were multi-level regression and threshold estimation.

We noticed a clear correlation between the proportion of social dwellings and a number of negative phenomena experienced by residents. The more social dwellings in neighbourhood, the more negative its residents' reporting on, for example, self-perceived unsafety, social disorder, or housing satisfaction. However, the proportion of social dwellings did not correlate with people's propensity to move away. Nor did we find any convincing evidence of threshold values for the phenomena we studied. Thus, there is a straight correlation between the proportion of social dwellings and residents' experiences. Also, we should keep in mind that the majority of residents of those areas we studied felt their neighbourhood was safe, and were quite satisfied with it.

In the light of those resident experiences that we studied there seems to be no threshold value for how large the proportion of social dwellings has to be for self-perceived problems to start increasing strongly. Instead, it rather seems to be a matter of a zero-sum game: the more neighbourhoods there are with no social housing at all, the more there would be social dwellings built elsewhere. This may lead to considerable differences in self-perceived wellbeing between neighbourhoods. Thus, social mix – and consolidating it – can be justified with social equality aspects, since it can, at least, help softening the negative impacts of local differentiation.

Last but not least we want to underline how delicate the subject is. We should remember that social housing has residents of very many kinds, and in terms of life situation they cannot be squeezed into just one category. Only an infinitesimal proportion of residents cause social disturbances for their neighbours. These people often have a background of problematic control of their daily lives, mental health problems, or social exclusion – all of which, in essence, can be seen as stemming from social inequality. These aspects should be kept in mind when interpreting our findings here, so as not to jump to simplified or false conclusions.

1 Johdanto

Asuinalueiden ei-toivottu sosiaalinen eriytyminen eli segregaatio on aihepiirinä kaupunkimaantieteen kiistaton klassikko. Varhaisimpia dokumentoituja havaintoja segregaatista tehtiin 1800-luvun teollistuvassa Englannissa (Engels 1993[1845]; Marcus 2015), jonka jälkeen erityisesti 1900-luvun alun chicagolainen tutkimusperinne (Park & Burgess 1925; Shaw & McKay 1942) vakiinnutti aihepiirin kaupunkimaantieteen ytimeen. Segregaatio ei ole kuitenkaan pelkästään historiallisen akateemisen kiinnostuksen kohde. Aihe on pysynyt ajankohtaisena myös yhteiskunnissa, joissa talouden painopiste on siirtynyt jälkiteolliseen tuotantoon. Tutkijoiden lisäksi kaupunkien kehityskuluista kiinnostuneet kansalaiset, virkamiehet ja poliitikot ympäri maailman pohjivat tämän ilmiön luonnetta, syitä ja seurauksia. Esimerkiksi Ympäristöministeriön tuore lähiöohjelma 2020–2022 pyrkii aiempien lähiöohjelmien ja -hankkeiden tavoin etsimään ”poikkihallinnollisia toimia, joilla voidaan ehkäistä asuinalueiden eriytymistä” (YM 2020). Segregaatioteema esiintyy myös mm. Espoon (2017), Helsingin (2016), Turun (2019), Tampereen (2018) ja Vantaan (2018) kaupunkien asumiseen liittyvissä politiikkadokumenteissa. Esimerkiksi Helsingin seudulla eletään joidenkin näkemysten mukaan suorastaan segregaatian aikaa (Kortteinen ja Vaattovaara 2015), jota luonnehtii segregaatian kehittyminen laajemman maantieteellisen skaalan ilmiöksi aiemmin havaitun hienovaraisemman rakenteen päälle.

Lisääntyvään segregaatioon liitetään yhteiskuntapoliittisessa keskustelussa usein monenlaisia uhkakuvia. Pahimmillaan sen nähdään uhkaavan yhteiskuntarauhaa ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Lisäksi sen pelätään syventyvän ajan mittaan muun muassa asuinalueiden maine-erojen ja valikoivan muuttoliikkeen myötä. Vaikka tutkimuskirjallisuus ei annakaan aihetta näin yksipuoliseen ja negatiiviseen kuvaan, on asumisen hallintamuotojen sekoittaminen omaksuttu useissa eurooppalaisissa maissa keinoksi taistella segregatiota vastaan (van Ham & Manley 2010). Sosiaalinen sekoittaminen perustuu tavallisesti ajatukseen, että asuinalueen hallintamuotojen kautta vaikutetaan paikalliseen väestörakenteeseen.

Hallintamuotojen sekoittamiseen kohdistuukin runsaasti odotuksia ja toiveita, jotka ulottuvat asuinalueiden asukasrakenteen tasapainotuksesta yhteisöllisyyden vahvistamiseen, paikallisen sosiaalisen kontrollin voimistamiseen ja mahdollisuuksien tasa-arvon kehittämiseen saakka (ks. Musterd & Andersson 2005; Rowlands et al. 2006; Tunstall & Felton 2006; Galster 2007; van Kempen & Bolt 2009; Sautkina et al. 2012; Kintrea 2013). Näistä teemoista on tutkimuskirjallisuudessa korostunut erityisesti niin sanottu naapurustovaikutuksien näkökulma: ajatus on lyhyesti se, että otaksutaan asuinalueen vaikuttavan siellä varttuvan tai asuvan yksilön sosioekonomiseen elämänpolkuun tai terveyteen.

Tutkimuskirjallisuudessa on käyty vilkasta keskustelua sekoittamispolitiikan toimivuudesta. Optimiset arviot pitävät sekoittamispolitiikkaa valtaosin perusteltuna (Tunstall & Felton 2006), mutta monet tutkijat katsovat tutkimusnäytön olevan puutteellista ja epä johdonmukaista (Sautkina ym. 2012). Kaikkein kriittisimmät äänät pitävätkin sekoittamispolitiikkaa suorastaan uskonvaraisena toimintana (Cheshire 2009). Sekoittamisen tavat ja tavoitteet voivat kuitenkin vaihdella tapauksesta toiseen, mikä on tärkeää huomioida, kun pohditaan erilaisten tutkimusnäkökulmien tulkintaa ja niiden merkitystä sekoittamispolitiikan arvioinnissa.

Helsinkiläisen – ja myös yleisemmin suomalaisen – sekoittamispolitiikan synty jäljitetään tavallisesti Siilitien asuinalueen varhaisvuosiin noin kuudenkymmenen vuoden taakse. Kyseessä on alue, joka koostui tuolloin yksipuolisesti kaupungin vuokra-asunnoista. Alueella havaitut sosiaalisen järjestyksen ongelmat herättivät huolta päättäjissä

ja johtivat yliopistolta tilattuun selvitystutkimukseen (HS 2014; Pulma 2000; Schulman 2000; ks. myös Kemppainen 2015). Näin sai alkunsa helsinkiläinen sosiaalisen sekoittamisen politiikka eli systemaattinen yritys taata sosiaalinen järjestys ehkäisemällä tuetun vuokratunnuksen liiallista kasaantumista jo kaavoitusvaiheessa.

Sittemmin sekoittamispolitiikan ajattelutavat ja perustelut ovat vaihdelleet, ja esimerkiksi palveluiden järjestämisen näkökulma (Ala-Outinen 2010) on noussut esiin alueellisen eriytymisen ja hallintamuotojen sekoittamisen yhteydessä. Joka tapauksessa sitoutuminen itse politiikkaan näyttää monissa suomalaisissa kaupungeissa varsin vahvalta. Suomalainen sekoittamispolitiikka eroaa kansainvälisen tutkimuskeskustelun painopisteistä kahdella tapaa (Kemppainen 2017). Ensinnäkin eroa on ajoituksen suhteen, sillä kansainvälinen keskustelu käsittelee tyypillisesti jälkikäteen tapahtuvaa korjaavaa sekoittamista, kun taas meillä käytettävä lähestymistapa on ollut pääasiassa ennaltaehkäisevää. Toisaalta eroa on myös tavoitteenasettelun suhteen, sillä kansainvälisessä keskustelussa korostuu naapurustovaikutuksien teema eikä niinkään sosiaalisen järjestyksen tai yhteiskuntarauhan näkökulma.

Näin ollen kysymys sosiaalisen sekoittamisen roolista asettuu meidän kontekstissämme eri tavoin. Kyse ei ole pelkästään siitä, vaikuttaako asuinalue asukkaidensa sosio-ekonomisiin elämänuriin vaan myös siitä, ehkäiseekö tuetun kannan hajauttaminen sosiaalisten häiriöiden esiintymistä ja kasautumista. Käytössämme on kuitenkin niukasti laadukasta, ajantasaista ja Suomen oloihin soveltuvaa tutkimusnäyttöä, jonka nojalla kysymystä voisi lähestyä ja näin arvioida sosiaalisen sekoittamisen onnistumista alkuperäisiin tavoitteisiin nähden. Tutkimuksemme pyrkii vastaamaan tähän tietoaaukkoon tarkastelemalla, *mikä merkitys asuinalueen tuetun vuokratunnuksen osuudella on asukkaiden kokemusten näkökulmasta*. Tuettulla vuokratunnuksella tarkoitamme tässä tutkimuksessa arava- tai korkotukivuokra-asuntojen muodostamaa asuntokantaa. Keskitymme *koettuun turvattomuuteen, havaittuihin sosiaalisiin häiriöihin, sosiaaliseen integraatioon, asumistyytyväisyyteen sekä muuttohalukkuuteen*, jotka ovat kaikki vakiintuneita tutkimusaiheita asumis-, kaupunki- ja muuttoliikekirjallisuudessa.

Näistä turvattomuuden ja sosiaalisten häiriöiden tarkastelu (esim. Kemppainen 2017) tulee lähimmäksi sekoittamispolitiikan alkuperäistä tavoitetta. Koettu turvattomuus on tärkeä arkisen hyvinvoinnin osatekijä, ja sen on havaittu olevan negatiivisessa yhteydessä terveyteen (Chandola 2001; Ross & Mirowsky 2001; Green ym. 2002; Stafford ym. 2007) sekä fyysiseen ja sosiaaliseen aktiivisuuteen (Stafford ym. 2007; Lorenc ym. 2012). Sosiaaliset häiriöt, kuten vandalismi ja julkinen päihteiden käyttö, ovat puolestaan yhteydessä turvattomuuteen (Hale 1996; Brunton-Smith & Jackson 2012; Kleinhans & Bolt 2012) ja terveyteen (Kim 2008), voivat lisätä poismuuttohalukkuutta (Kortteinen ym. 2005; Varady & Schulman 2007; Skifter Andersen 2008; Vilkkama ym. 2013) sekä heikentää alueen sosiaalista kontrollia (Steenbek & Hip 2011; Kleinhans & Bolt 2012).

Naapuruston sosiaalinen integraatio on yleinen tutkimusteema kaupunkitutkimuksessa ja sitä on lähestytty monilla eri käsitteillä, jotka lähestyvät paikallista sosiaalista kanssakäymistä ja siihen liittyviä ilmiöitä eri puolilta (ks. Kemppainen 2017; 23–26; esim. Sampson & Groves 1989; Henning & Lieberg 1996; Kearns & Forrest 2000; Thorlindsson & Bernburg 2004; Kubrin 2010; Kemppainen ym. 2019). Heikon paikallisen sosiaalisen integraation on havaittu olevan yhteydessä suurempaan rikosten esiintymiseen (Sampson & Groves 1989; vrt. Sampson ym. 1997; Kemppainen ym. 2018).

Asumistyytyväisyys on klassinen tutkimusteema asumisen tutkimuksessa ja toimii asumiseen liittyvän subjektiivisen kokemuksen indikaattorina (Speare 1974; Galster & Hesser 1981; Amérgo & Aragonés 1999; Lu 1999). Asumistyytyväisyyden on havaittu riippuvan sekä kotitalouden, asunnon että asuinympäristön piirteistä (Galster & Hesser 1981; Lu 1999; Huang & Du 2015). Muuttohalukkuuden kautta puolestaan päästään käsiksi asumisen koettuihin tarpeisiin, toiveisiin ja preferensseihin, jotka eivät aina käy

ilmi toteutuneista muutoista esimerkiksi taloudellisten resurssien aiheuttaminen rajoituksien vuoksi (Lu 1998; De Groot ym. 2011; Dommermuth & Klüsener 2019; Kempainen ym. 2019).

Pyrimme näiden näkökulmien avulla luomaan kuvaa siitä, missä yhteydessä tuetun vuokratokannan osuus on asukkaiden kokemuksiin. Tarkemmin sanottuna tutkimme, onko näissä yhteyksissä niin sanottuja *kynnysarvoja*. Kynnysarvon ajatus jäljitetään kaupunkitutkimuksessa tavallisesti Schellingin (1969, 1971) tutkimukseen, jonka mukaan naapurustojen muutos on usein epälineaarista. Kun jonkin tekijän painoarvo kasvaa tietyn pisteen yli, voi käynnistyä itseään ruokkivia ja palautumattomia muutosprosesseja. Schellingin työn fokus on siis ajallisessa muutoksessa. Tässä tutkimuksessa meillä on käytössämme poikkileikkausaineisto, koska asuinalueeseen liittyvistä kokemuksista ei löydy tarkoitukseemme sopivaa pitkittäisaineistoa. Näin ollen emme tarkastele Schellingin alkuperäisen mallin tapaan naapurustojen muutosta. Sen sijaan kysymme, onko tuetun asuntokannan osuuden ja asukkaiden kokemusten välisessä yhteydessä kynnysarvoja. Pitääkö osuuden siis ylittää jokin raja, jotta esimerkiksi koettu turvattomuus tai poismuuttohalukkuus yleistyvät? Näin pääsemme käsiksi Galsterin (2007) muotoilemaan kysymykseen sosiaalisen sekoittamisen mahdollisista tehokkuushyödyistä, joihin syvennymme tarkemmin seuraavassa osiossa.

Esittelemme seuraavassa ensin lyhyesti teoreettista taustaa yleiskielisellä tavalla. Formaalimpaa esitystä kaipaavat löytävät viitteiden avulla lisätietoja. Seuraavaksi käymme läpi aineistot ja menetelmät, minkä jälkeen esittelemme tulokset. Lopuksi seuraa yhteenveto- ja pohdintaosio.

2 Teoreettista taustaa

2.1 Tuettu vuokratanta ja asukkaiden kokemukset

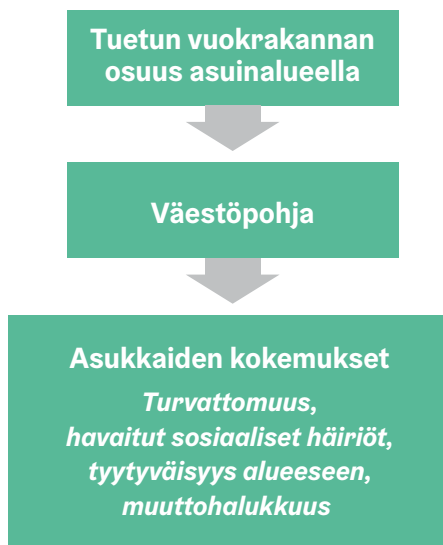
Tarkastelemme tässä tutkimuksessa asuinalueen hallintamuotorakenteen merkitystä asukkaiden kokemusten näkökulmasta. Käytämme aineistona soveltuvia tilasto- ja kyselyaineistoja. Teoreettisena taustakehikkona on kaupunki- ja asumistutkimuksen klassinen ja edelleen valtavirtainen sosiaalisen disorganisaation teoria (Shaw & McKay 1942; Sampson & Groves 1989; Sampson et. 1997; ks. myös Kemppainen 2017). Sen mukaan asuinalueen sosio-ekonominen huono-osaisuus ja etnis-kulttuurinen moninaisuus heikentävät asuinalueen yhteishenkeä ja sosiaalista kontrollia, mistä puolestaan voi seurata monia negatiivisia pidettyjä ilmiöitä.

Tuoreessa suomalaistutkimuksessa (Kemppainen ym. 2018) havaittiin, että asuinalueen vuokra-asuntovaltaisuus – joka käsittää sekä yksityisen että tuetun vuokratannan – on selvässä yhteydessä alueen väestön sosio-ekonomiseen rakenteeseen, mikä puolestaan liittyy asukkaiden havaitsemien sosiaalisten häiriöiden esiintymiseen. Yhteiskuntapoliittisesti tämä tutkimus jäi kuitenkin siinä mielessä puutteelliseksi, ettei siinä pystytty erottelemaan yksityistä ja tuettua vuokratantaa, joilla voi olla aivan erilainen merkitys väestön sosio-ekonomisen rakenteen, asukasvaihtuvuuden ja paikallisen sosiaalisen elämän kannalta. Tässä tutkimuksessa tartummekin tähän auki jääneeseen kysymykseen ja tarkastelemme tuetun vuokratannan merkitystä asukkaiden kokemuksiin nähden. Tälle valinnalle on kaksi perustelua. Tuettu vuokratanta on ensinnäkin kaikella todennäköisyydellä vielä voimakkaammin yhteydessä alueen sosio-ekonomiseen tilanteeseen kuin vuokratanta kokonaisuudessaan. Syynä on se, että tuetun vuokratannan asukasvalinnassa varallisuus ja tulot ovat keskeisiä valintaperusteita (ARA 2020). Lisäksi tuetun kannan sijainti on helpommin kaupunkien omassa sääntelyvallassa verrattuna yksityiseen vuokratantaan. Aihetta käsittelevä tutkimusnäyttö voikin parhaimmillaan olla avuksi käytännön toiminnassa.

Kuvio 1 tiivistää tutkimuksen pääajatuksen¹. Tarkastelemme tuetun vuokratannan osuuden ja asukkaiden kokemusten välistä yhteyttä. On selvää, että tuetun vuokratannan osuus ei itsessään vaikuta mihinkään. Kysymys on siitä, minkälainen asukasväestö tuettuun vuokratantaan valikoituu – ja valitaan – sekä siitä, minkälainen paikallinen sosiaalisen elämän dynamiikka näin muodostuu. Tuetun vuokratannan merkitys syntyykin siitä, että sillä on merkittävä rooli väestörakenteen määrittäjänä (Kemppainen 2018). Asuinalueen sosio-ekonominen rakenne on eräs keskeisimpiä väestöpohjan ominaisuuksia ja sen merkityksestä sosiaalisten häiriöiden ja turvattomuuden kokemuksille on runsaasti relevanttia aiempaa näyttöä (Hale 1996; Kortteinen ym. 2005; Brunton-Smith & Sturgis 2011; Kemppainen ym. 2014; ks. myös Sampson & Raudenbush 1999; Ceccato & Haining 2005).

¹ Kuvio 1 on luonnollisesti pelkistys ja kuvaa yksinomaan tutkimuksen pääajatusta. Se ei pyri kuvaamaan kaikkia mahdollisia aiheeseen liittyviä tekijöitä ja yhteyksiä. Esimerkiksi asukkaiden kokemukset voivat vaikuttaa ajan mittaan asukasväestön sosio-demografiseen profiiliin valikoivan muuttoliikkeen välityksellä. Vastaavasti monet muut tekijät kuin tuetun kannan osuus muovaavat asukkaiden kokemuksia. Esimerkkinä voidaan mainita kulkuyhteydet, luonnonympäristö ja palvelut. Emme myöskään poissulje muiden mahdollisten mekanismien olemassaoloa: kuvion tarkoitus on vain motiivoida asetelmamme mukainen analyysi.

Kuvio 1. Tutkimuksen pääajatus

Erityisesti meitä kiinnostaa tuetun vuokrakannan ja asukkaiden kokemusten välisen yhteyden tarkempi luonne. Jos tuettu vuokrakanta liittyy asukkaiden kokemuksiin esimerkiksi turvattomuudesta, onko suhde suoraviivainen? Kasvaako koetun turvattomuuden yleisyys johdonmukaisesti samalla kun tuetun vuokrakannan osuus kasvaa? Vai onko yhteydessä epälineaarisuutta, mutkia tai taitoksia (vrt. Schelling 1969, 1971; Hansen 2000)? Onko yhteyttä ylipäätään?

Empiirisen tarkastelun pohjaksi on hyödyllistä käydä pääpiirteittäin läpi seuraavat teoreettiset käsitteet: *naapurustovaikutus*, *teho*, *kas sekoittamisratkaisu* ja *kynnysarvo*.

2.2 Naapurustovaikutus

Luodaan aluksi katsaus *naapurustovaikutuksen* käsitteeseen, joka auttaa hahmottamaan asuinalueen ominaisuuksien yhteyttä yksilötason ilmiöihin. Kaupunkitutkimuskirjallisuudessa naapurustovaikutuksella viitataan tyypillisesti siihen, *miten asuinympäristö vaikuttaa asukkaiden asenteisiin, käyttäytymiseen tai terveyteen*. Kysymys on siis kontekstin kausaalisesta roolista tiettyihin ilmiöihin nähden. *Tässä tutkimuksessa käsitämme naapurustovaikutuksen tavallista laajemmin ja sisällytämme sen piiriin erilaisia hyvinvoinnin kannalta keskeisiä kokemuksia, mukaan lukien koetun turvattomuuden ja asumisviihtyvyyden.*

Asuinympäristön vaikutuksia voidaan lähestyä useasta näkökulmasta. Galster (2012) jakaa naapurustovaikutusmekanismit neljään luokkaan, joita ovat sosiaaliset, maantieteelliset, institutionaaliset ja ympäristömekanismit. Voidaan esimerkiksi tarkastella missä määrin asuinalueella vallitsevat käytös- tai asennemallit "tarttuvat" alueelle muuttaviin tai miten voimakkaasti ne vaikuttavat alueella kasvaviin lapsiin (sosiaaliset mekanismit). Toisin sanottuna kysymys on sosialisatiosta eli siitä, kuinka omaksumme sosiaalisen ympäristömme ajattelu- ja käyttäytymistottumuksia. Alueeseen voi liittyä myös sijaintitekijöitä, jotka vaikuttavat asukkaiden arkeen, kuten työpaikkojen saavutettavuus tai julkisten palvelujen laatu (maantieteelliset mekanismit). Asuinalueen maine voi puolestaan olla merkittävä tekijä esimerkiksi työnhaussa, ainakin joissakin yhteiskunnissa; toisaalta paikallisten palveluiden laatu voi vaikuttaa hyvinvoinnin eri osa-alueisiin lyhyellä ja pitkällä aikavälillä (instituutiot). Myös melu, saasteet ja rakennetun ympäristön kunto voivat kaikki teoriassa vaikuttaa terveyteen ja hyvinvointiin (ympäristö).

2.3 Sekoittamisen tehokkuus

Kynnysarvoteemaan keskittyvän tutkimushankkeemme teoreettinen lähtökohta perustuu Galsterin (2007) artikkeliin sosiaalisen sekoittamisen teoriasta, jonka pohjalta olemme muotoilleet seuraavan kysymyksen, joka motivoi ja ohjaa tutkimustamme: *Voiko hallintasuhteiden sekoittamista perustella tehokkuusargumenteilla?*

Toisin sanottuna: voiko hallintasuhteiden sekoittaminen vaikuttaa jonkin tarkasteltavan ilmiön kokonaistasoon tai esiintymiseen halutulla tavalla? Jos tietynlainen sekoittamisratkaisu esimerkiksi maksimoisi kaupunkialueen naapurustojen luonnollisen so-

siaalisen kontrollin ja minimoi sosiaalisten häiriöiden esiintymisen, voisi tätä ratkaisua pitää *tehokkaana näihin päämääriin nähden*.

On huomattava, että vaikkei tehokkuusnäyttöä löytyisikään, on silti mahdollista perustella sekoittamispolitiikkaa. Argumentin pohjana on silloin tyypillisesti jokin versio tasa-arvo- tai oikeudenmukaisuusargumentaatiosta, kuten vaikkapa tiettyjen asuinympäristöön liittyvien ja tärkeiksi katsottujen seikkojen jakautuminen mahdollisimman tasaisesti kaupunkitilassa ja väestön eri osaryhmien kesken. Esimerkeiksi voidaan ottaa turvallinen ja viihtyisä ympäristö sekä saavutettavuus työpaikkojen ja palveluvalikoiden suhteen. Mitkä lopulta olisivat tällaisia piirteitä ja missä määrin niiden tasainen jakautuminen on suotavaa, ovat tietenkin kysymyksiä, jotka kuuluvat demokraattisessa hengessä käytävän poliittisen keskustelun alueelle.

Edellisen lisäksi sekoittamista voidaan perustella varovaisuusperiaatteen nojalla, jolloin viitataan paitsi ajatukseen segregaaation itseään ruokkivasta dynamiikasta myös käytännölliseen riskiharkintaan tilanteessa, jota luonnehtii tiedon väistämätön puutteellisuus. Joskus voi olla suurempi virhe jättää toimimatta todellisen ongelman edessä kuin toimia tilanteessa jossa ei tosiasiaassa olekaan ongelmaa (esim. Phillips and Goodman 2004).

2.4 Kynnysarvo

Edellä mainittu tehokkuusteema kytkeytyy läheisesti *kynnysarvon* käsitteeseen. Kynnysarvo kuuluu kaupunkitutkimuksen vakiintuneeseen teoreettiseen käsitteistöön ja usein viitataan Schellingin (1969, 1971) käännekohtia tai kriittisiä pisteitä ('tipping point') koskevaan tutkimustyöhön (ks. myös Zhang 2011).

Yleisellä tasolla käännekohta viittaa sellaiseen pisteeseen annetussa naapuruston ominaisuudessa, jonka jälkeen aiemmin tunnettu kehityskulku muuttuu perustavalla tavalla, esimerkiksi kiihtyväksi tai peruuttamattomaksi. Kyseinen piirre voi liittyä esimerkiksi asuinväestön sosio-ekonomiseen tai etnis-kulttuuriseen rakenteeseen tai vuokra-asuntojen osuuteen. Syvenevän huono-osaisuuden lisäksi kyse voi olla myös toisenlaisista dynamiikoista. Esimerkiksi gentrifikaatiossa jokin laukaiseva tekijä aikaansaa – yhdessä suotuisien olosuhteiden kanssa – muutosprosessin, jonka seurauksena väestön sosio-ekonominen profiili sekä alueen maine ja hintataso alkavat nousta. Tiivistäen voidaan siis sanoa, että kynnysarvon kohdalla saavutetaan eräänlainen kriittinen massa, jonka myötä aiempi tasapainotila murtuu. Muutoksen ei tarvitse olla välttämättä suuri, koska kyse on ketjureaktiityyppisestä itseään ruokkivasta kehästä.

Tässä tutkimuksessa tarkastelemme asukkaiden erilaisia kokemuksia omasta asuinalueestaan Schellingin hengessä. Schellingin analyyseistä omaksumme ajatuksen epäliinearisuudesta. On mahdollista, että tietynlainen kriittisten massojen ja kynnysarvojen dynamiikka kuvaa sitä, miten naapuruston sosiaalinen elämä jäsentyy, mikä puolestaan heijastuu asukkaiden kokemuksiin alueestaan. Esimerkiksi riittävän suuri työelämän ja keskiluokkaisen enemmistöelämäntavan ulkopuolinen väestö saattaa tuottaa sellaista paikallista sosiaalista elämää, jonka moni kokee levottomaksi tai turvottomaksi. Tämä puolestaan saattaa heijastua muuttohalukkuutena, muuttoliikkeenä tai stressin välittäminä hyvinvointiongelmina. Kuten jo aiemmin korostimme, erotuksena Schellingin mallista me emme tarkastele nyt naapuruston ajallista kehittymistä, vaan poikkileikkausaineistolla havaittavia yhteyksiä.

Kynnysarvon ajatus konkretisoi Galsterin teoriaa sekoittamisen tehokkuudesta. Tilanne on yksinkertaistettuna seuraava. Jos asukkaiden kokemat negatiiviset ilmiöt alkavat lisääntyä vasta kun julkinen vuokratonta ylittää tietyn osuuden (kynnysarvo), on järkevää pyrkiä pitämään sekoittamisen keinoin mahdollisimman suuri osa alueista tämän kynnyksen alapuolella. Toisaalta silloin voidaan myös lisätä tuettua vuokratantaa

kynnyksen alapuolisilla alueilla aina kynnystasolle saakka. Näin saavutetaan kyseisen ilmiön kannalta tehokkain ratkaisu. Toisaalta jos kynnysarvoa ei ole, kyseessä voi olla pelkkä suoraviivainen yhteys. Tässä tapauksessa tuetun kannan “siirtäminen” alueelta toiselle ei merkitse tehokkuuden kannalta mitään, mutta kylläkin vaikuttaa oikeudenmukaisuusmielessä eri asuinalueilla koettuun elämään.

3 Aineisto ja menetelmät

3.1 Aineisto

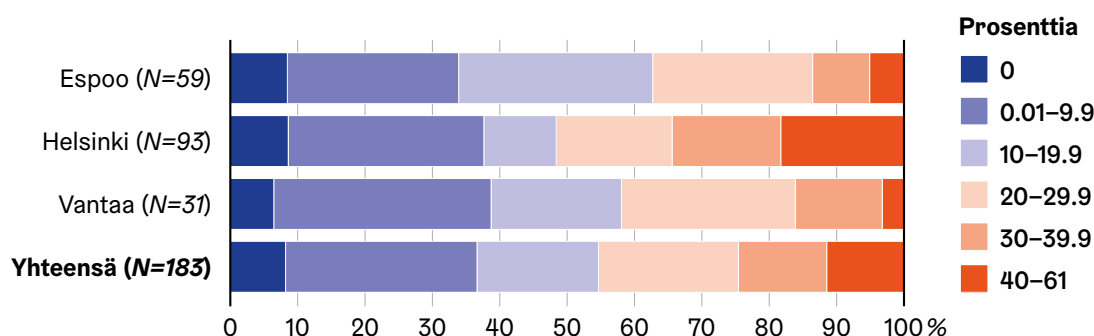
Tutkimuksemme aineisto koostuu kysely- ja rekisteritiedoista. Kyselyaineistomme on peräisin Kaupunkitutkimus ja metropolipolitiikka -ohjelman (KatuMetro) rahoittamasta tiedonkeruuprojektista, joka toteutettiin vuonna 2012. Kyselyn tavoiteperusjoukko- na olivat 25–74-vuotiaat suomen- tai ruotsinkieliset asukkaat seuraavissa kunnissa: Helsinki, Espoo, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lahti, Lohja, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vantaa ja Vihti. Kyselyn vastauspro- sentti oli 36 % ja vastaajien lukumäärä oli 9 254. Käytimme aineiston tietoja Helsingin, Espoon ja Vantaan vastaajilta. Käytössä oleva painotus huomioi otanta-asetelman li- säksi vastauskadon vaikutuksia. Laaksonen ym. (2014) esittelee tarkemmin tiedonke- ruun ja painotuksen erityispiirteitä.

Kyselyaineistoon liitettiin asuinaluekohtaista tietoa asuntojen hallintasuhteista vuo- delta 2012 (Helsingin kiinteistöjärjestelmä ja Tilastokeskuksen asuntokantatilasto; Lönn- qvist 2019). Helsingin osalta käytimme osa-alueita, Espoosta pienalueita ja Vantaalta kaupunginosia. Tavoitteenamme oli käyttää pienimpiä mahdollisia alueyksiköitä, jois- sa kuitenkin olisi riittävä määrä vastaajia yksikköä kohti. Mainitut yksiköt olivat paras saatavissa oleva ratkaisu tähän ristipaineeseen.

Lopuksi poistimme analyysistä alueet, joilta oli alle kymmenen vastaajaa, jotta alu- eelliset keskiarvot eivät perustuisi liian pieniin lukumääriin. Poistetut alueet olivat vä- kimäärältään pieniä (keskiarvo 598 asukasta) verrattuna jäljelle jääneisiin (keskiarvo 2 795). Niillä oli myös vähemmän tuettua vuokratantaa (keskiarvo 14.9 %) kuin aineis- toon jääneillä alueilla (keskiarvo 19.5 %).

Näin muodostunut hierarkkinen aineisto käsitti 6 291 vastaajaa 183 asuinalueella. Ku- vio 2 esittää näiden alueiden tuetun vuokratantaa osuuden (arava- ja korkotukivuokra) jakaumat kaupungeittain ja kokonaistasolla. Alueita, joilla ei ole tuettua vuokratantaa lainkaan (kuviossa ensimmäinen palkki: 0 %) esiintyy jokaisessa kaupungissa, vähiten Vantaalla. Vastaavasti alueita, joilla tuettua vuokratantaa on runsaasti (40–61 %, vii- meinen palkki) löytyy jokaisesta kaupungista, Vantaalta vähiten. Kaupunkien vertailussa on hyvä tiedostaa, että käytetty aluekoko vaihtelee alueittain. Sosiaalisen sekoittami- sen historian näkökulmasta on kiintoisaa huomata, että Helsingin kaupungin alueella on varsin paljon alueita, joilla tuettua kantaa on runsaasti.

Kuvio 2. Tuetun vuokratantaa osuus koko asuntokannasta tutkimusalueilla

Käytimme lisäksi tietoja Ruututietokannasta (2009), jotka koostettiin analyysin alueyksiköille (ks. 3.3., kohta 2). Analyysissä huomioidaan aineiston hierarkkinen luonne ja painotus.

Liitetaulukko 1 esittelee aineiston kuvailevat tunnusluvut.

3.2 Indikaattorit

Tutkimuksessa käytettiin seuraavia vastemuuttujia:

- *Koettua turvattomuutta asuinalueella* mitattiin kysymyksellä ”Kuinka turvalliseksi tunnette olonne kävellessänne omalla asuinalueellanne yksin myöhään viikonloppu-iltana?” Vastausvaihtoehdot olivat: turvalliseksi*, melko turvalliseksi*, melko turvattomaksi**, turvattomaksi**, en uskalla käydä tuolloin ulkona**, en liiku iltaisin ulkona. Turvattomuuteen viittaavat vaihtoehdot (**) luokiteltiin yhteen luokkaan ja verrattiin vastauksiin joissa viitattiin turvallisuuteen (*).
- *Asuinalueen kokonaisvaltaista tyytyväisyysarviota* lähestyimme kahdella tavalla.
 - Käytimme ensinnäkin kyselyosiota: ”Millaisen kouluarvosanan antaisitte nykyiselle asuinalueellenne oman viihtymisen kannalta?”, vaihtoehdoilla 4–10. Luokittelimme vaihtoehdot 4–7 yhteen kuvaamaan matalaa kokonaisarviota.
 - Toiseksi loimme faktorianalyysin perusteella faktoripistemuuttujan, joka perustui seuraavien osioiden yhteisvaihteluun: ”Miten tyytyväinen olette asuin- ympäristöönnne?” Puistot ja viheralueet / alueen arkkitehtuuri ja ilme / alueella asuvat ihmiset / turvallisuus / hiljaisuus / siisteys ja puhtaus / alueen arvostus. (Erittäin tyytyväinen / melko tyytyväinen / melko tyytymätön / erittäin tyytymätön.) Faktorianalyysin perusteella osioiden taustalta voitiin paikantaa yksi vahva faktori (ominaisarvo 3.5, selitysosuus 50.6 %). Vastemuuttujana käytämme vastaavaa standardoitua faktoripistemuuttujaa.
- *Havaittuja sosiaalisia häiriöitä* tutkittiin faktorianalyysin perusteella, jolloin saimme muodostettua sisällöllisesti kattavan ja teknisesti luotettavan indikaattorin. Käytimme seuraavaa kuuden osion kyselypatteria: ”Oletteko havainnut asuin- ympäristössänsä seuraavia ongelmia?” Epäsiisteyttä tai ilkeävaltaa / julkista juopottelua / naapureiden aiheuttamia häiriöitä / huumeiden käyttöä tai kauppaa / häiriköintiä ja uhkaavaa käyttäytymistä / varkauksia tai vahingontekoja. Vastausvaihtoehdot: en, vähän, jonkin verran, paljon. Vahvin faktori tiivistä noin puolet kokonaisvaihtelusta (ominaisarvo 3.5). Vastemuuttujana käytämme vastaavaa standardoitua faktoripistemuuttujaa.
- *Naapuruston sosiaalista integraatiota* tutkittiin faktorianalyysillä: ”Kuinka usein...juttelette naapureidenne kanssa / kyläilette omalla asuinalueellanne / olette antanut tai saanut naapuriapua / teette yhteistyötä talonne tai ympäristönnne asioissa / tapaatte järjestö- tai kerhotoiminnassa?” Vaihtoehdot: päivittäin, viikoittain, kuukausittain, harvemmin, en koskaan. Vahvin faktori tiivistä 49 % kokonaisvaihtelusta (ominaisarvo 2.4). Vastemuuttujana käytämme vastaavaa standardoitua faktoripistemuuttujaa.
- *Muuttohalukkuutta* tarkasteltiin osiolla: ”Oletteko harkinnut muuttoa pois nykyisestä asunnostanne?” Vaihtoehdot: en ole muuttamassa; haluaisin muuttaa toiseen asuntoon samalla alueella, mutta mahdollisuudet ovat nyt huonot; haluaisin

muuttaa toiselle alueelle, mutta mahdollisuudet ovat nyt huonot; aion muuttaa tämän vuoden aikana. Kahdelle viimeiselle luotiin kummallekin omat indikaattorinsa. Jälkimmäisessä tehtiin vielä lisärajaus siten että erotettiin muista vain ne, jotka aikovat muuttaa *pois nykyiseltä alueelta*; rajauksen pohjana oli toisaalla kysytty tieto siitä, minne aikoo muuttaa.

3.3 Menetelmät

Analyysistrategiamme on seuraavanlainen:

1. Kuvaamme aluksi tuetun vuokratkannan yhteyden valittuihin, asukkaiden kokemuksia kuvaaviin vastemuuttujiin. Käytämme tässä luokiteltua tuetun kannan osuutta kuvaavaa muuttujaa. Käytämme kuuteen luokkaan jaoteltua muuttujaa kuvaamaan tuetun kannan osuutta. Kuusiluokkainen muuttuja on kompromissi, jolla pyrimme optimoimaan kuvailevan erottelukyvyn ja tilastollisen voiman välisen ristiriidan.
2. Seuraavaksi otamme huomioon vakioitavia muuttujia, jotta pääsemme paremmin käsiksi siihen, millä tavoin alueiden välinen tuetun vuokratkannan vaihtelu on yhteydessä vastemuuttujiin. Vakioitavia muuttujia ovat ensinnäkin vastaajan *ikä, sukupuoli, koulutus, työmarkkina-asema, kotitaloustyyppi, koettu toimeentulo, asuintalon tyyppi, asunnon hallintaperuste sekä asumisaika nykyisellä asuinalueella*. Muuttujat ovat peräisin kyselyaineistosta. Vakioimme myös *lähiympäristön tyyppin (250 x 250 m ruudut: pientaloalue, 60–70-lukujen lähiöt, muut kerrostaloalueet)* sekä *kunnan*. Lisäksi vakioitiin seuraavat alueindikaattorit, jotka aggregoitiin Ruututietokannasta käytetylle aluetasolle: *väentiheys, väestön keski-ikä sekä asuinrakennusten osuus kaikista rakennuksista*.

Mainittakoon erikseen, että tässä tutkimuksessa *emme vakioi aluetasoisia sosio-ekonomisia tekijöitä*. Syy on se, että ne eivät ole sekoittavia tekijöitä vaan pikemminkin osa sitä mekanismia jonka kautta hallintasuhderakenne vaikuttaa asukkaiden kokemuksiin (ks. johdanto). Tällaisten väliin tulevien tekijöiden vakiointi olisi ns. ylivakiointia (esim. Schisterman ym. 2009), ellei tutkimuksessa erityisesti keskitytä niiden välittävään rooliin (mediaatio).

Vaiheissa yksi ja kaksi käytämme lineaarista tai logistista monitasomallia vasteesta riippuen. Tämä lähestymistapa tunnetaan myös hierarkkisena mallina tai sekamallina. Sen eri versioista käytämme vaihtelevan vakiotermien mallia, jossa regressiokertoimien piste-estimaatit ovat kiinteitä (random intercept model). Tämä ratkaisu ottaa huomioon aineiston kaksitasoisuuden eli sen, että käytämme samaan aikaan aineistoa yksilöistä ja asuinalueista. Erityisesti ratkaisumme tuottaa asianmukaiset keskivirhe-estimaatit aluetasojen muuttujien osalta. Lähiympäristön tyyppiä kuvaavaa ruutumuuttujaa käytettiin ainoastaan vakiointimielessä, jolloin sen kertoimien keskivirheiden suuruusluokka ei ole pääasia: näin ollen emme mutkistaneet mallia kolmitasoiseksi.

Käytämme Stata 15:n proseduureja *meglm* (Stata 2013a) ja *svy* (Stata 2013b). Ensimmäinen mainittu on yleistettyjen lineaaristen sekamallien estimointiproseduuri. Jälkimmäinen taas mahdollistaa otanta-asetelman huomioinnin estimoinnissa. Tilastollinen päätteily pohjautuu tutkimuksessamme Taylor-linearisoituihin keskivirheisiin (eli ”robustit” / Huber-White / Sandwich -keskivirheet; esim. Gould ym. 2006; Gutierrez 2001).

3. Herkkyyksianalyysinä estimoinimme myös painottamattomat vakioidut monitasomallit, sillä painojen käytöstä ei ole regressioanalyysien osalta yksimielisyyttä. Ylempänä vaiheiden yksi ja kaksi analyysit ovat painotettuja. Lisäksi tarkastelemme, missä

määrien yhteydet voidaan estimoida käyttämällä tuetun vuokratkannan muuttujaa jatkuvassa muodossa. Otamme myös huomioon yhteyden mahdollisen käyräviivaisesti kaartuvan muodon estimoimalla kertoimen tuetun kannan neliötermille. Näiden mallien soveltuvuutta tarkastellaan vertaamalla niitä keskenään ja kuusiluokkaiseen selittäjään nähden käyttämällä vakiintuneita informaatiokriteerejä mittana (AIC, BIC).

4. Sovellamme myös Statan tuoretta *threshold*-proseduuria, joka estimoii kynnysten lukumäärän ja paikan aineistosta käsin ja tarjoaa tietyllä tavalla objektiivisemmän näkökulman kohdan 2 lähestymistavalle. Tuetun kannan indikaattoria käytetään tällöin jatkuvana muuttujana. Mallin selitysvoiman ja parametrien määrän arviointi pohjautuu bayesiläisen informaatiokriteerin (BIC) käyttöön (Stata 2015; Hansen 2000). Käytännössä kynnysestimointi vaatii seuraavia ratkaisuja, sillä nykyisillä prosedureilla ei ole sellaisenaan mahdollista estimoida hierarkkisia aineistoja. Ensiksi mahdollisten sekoittavien muuttujien vaikutus (ks. kohta 2) poistetaan regressiomalleilla, joista otetaan talteen standardoidut jäännöstermit. Näissä malleissa ei luonnollisesti ole mukana tuetun kannan osuutta kuvaavaa muuttujaa. Seuraavaksi mallien jäännöstermit aggregoidaan alueittain, jolloin saadaan yksitasoinen sekoittavista tekijöistä puhdistettu ekologinen aineisto, joka soveltuu kynnysmallien estimointiin.

Kokonaisarvioissa vertailemme eri vaiheissa saatuja tuloksia keskenään. Yhtenevissä tapauksissa näyttö on voimakkainta, kun taas sellaisissa tapauksissa, joissa tulokset eroavat, jää näyttö heikommaksi. Kuitenkin on huomattava, että heikkokin näyttö voi joskus olla huomionarvoista eräänlaisena heikkona signaalina. Kokonaisarvion muodostuksessa yleislinjamme noudattaa okkamilaista konservatiivisuusperiaatetta: jos tulee kiistatilanne, on yksinkertaisin selitys monimutkaista parempi.

4 Tulokset

Esittelemme tässä kappaleessa tuetun vuokratokannan yhteydet edellä mainittuihin vasteindikaattoreihin. Osion lopussa tiivistämme päätulokset kokonaiskuvan saamiseksi. Regressiomallien tädet tulokset löytyvät liitteestä 2.

4.1 Koettu turvattomuus

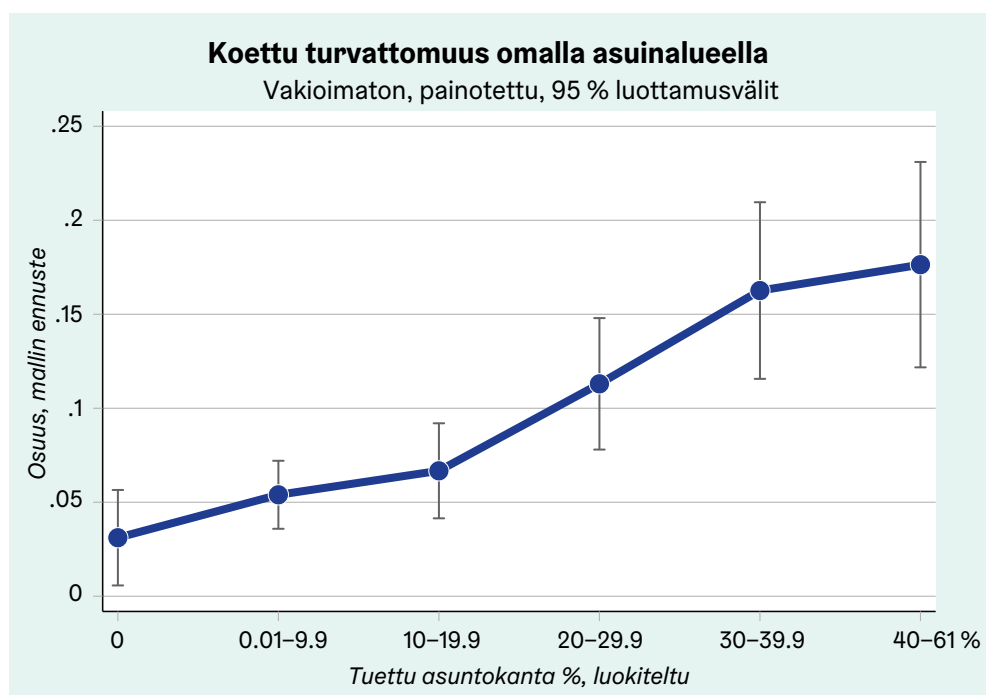
- Tuetun vuokratokannan osuus on suoraviivaisessa suhteessa koettuun turvattomuuteen
- Kynnysarvoista ei ole vakuuttavaa näyttöä

Kuvio 3 esittää oman asuinalueensa turvattomaksi kokevien osuuden sen mukaan, kuinka suuri tuetun vuokratokannan osuus alueella on. Tulos on saatu regressiomallista, jossa on selittäjänä vain tuetun vuokratokannan osuus. Y-akselilla on mallin ennustearvot (ns. prediktiiviset marginaalit, 'predictive margins'; esim. Rising 2013; Williams 2020). Kuvio esittää myös 95 prosentin luottamusvälit.

Silmämääräisesti yhteys on varsin suoraviivainen, joskin aivan lievää kynnystä voi havaita, kun tuettu vuokratonta ylittää 20 prosenttia asuntokannasta. Alueilla, joilla tuettua kantaa on vähiten, turvattomien osuus on 4–5 prosentin tuntumassa. Kun tuetun kannan osuus ylittää 30 prosenttia, on turvattomien osuus kasvanut jo noin 15 prosenttiin.

Otetaan vertailupisteeksi alueet, joilla ei ole tuettua kantaa lainkaan (jatkossa: nollatason alueet). Vasta kun tuettu kanta ylittää 20 prosenttia, turvattomien osuus eroaa tilastollisesti merkitsevästi ($p=0.003$) nollatason alueista.

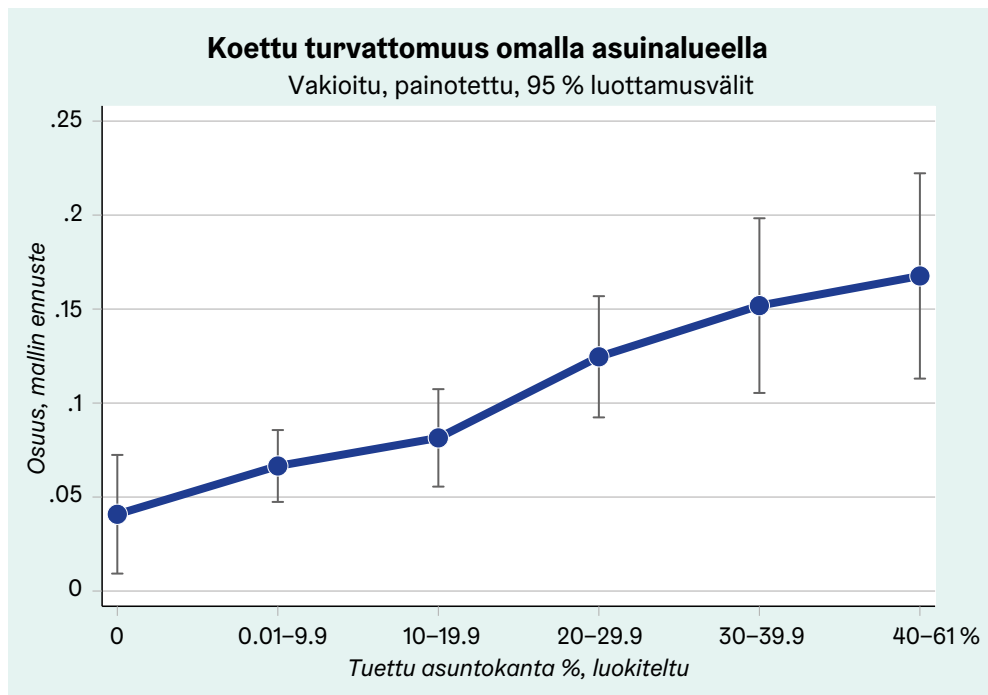
Kuvio 3. Koettu turvattomuus omalla asuinalueella suhteessa tuettuun vuokratantaan (vakioimaton)

Kuvion 3 yhteys on niin sanotusti vakioimaton eli siinä ei huomioida mahdollisia sekoitavia tekijöitä, jotka voivat olla yhteyden taustalla. Kuvion 4 vakioidut tulokset saatiin käyttämällä logistista monitasomallia (*random intercept*). Yleiskuva on silmämääräisesti vieläkin suoraviivaisempi koko matkalta. Hyvin lievää kynnyksmäisyyttä voi nähdä 20 prosentin tietämillä, jonka jälkeen yhteys näyttää hieman voimistuvan.

Tilastollisen merkitsevyyden näkökulmasta tilanne on sama kuin edellä: vasta sitten, kun tuettu kanta ylittää 20 prosenttia, syntyy tilastollisesti merkitsevä ero verrattuna nollatason alueisiin ($p=0.007$; luokka 20–29.9 %). Tätä suurempaa tuetun kannan osuutta kuvaavien luokkien vastaavat p-arvot ovat 0.002 (luokka: 30–39.9 %) ja 0.001 (luokka: 40–61 %). Kokonaisuudessaan tuetun asuntokannan osuutta kuvaava muuttuja on selitysvoimainen tilastollisesti merkitsevällä tavalla (painottamaton malli; Likelihood Ratio test: $p<0.0005$). Bonferroni-korjatun monivertailun mukaan tuetun vuokratkan kolme alinta luokkaa (0–19.9 %) eivät eroa toisistaan tilastollisesti merkitsevällä tavalla; myöskään neljä ylintä luokkaa (10–61 %) eivät eroa toisistaan merkitsevästi. Muut parittaiset erot ovat merkitseviä.

Kuvio 4. Koettu turvattomuus omalla asuinalueella suhteessa tuettuun vuokratkantaan (vakioitu)

Painottamattoman vakioidun mallin tilanne vastaa pitkälti painotettua vakioitua mallia. Käyttämällä niin sanottuja informaatiokriteerejä (AIC ja BIC) voidaan tarkastella sitä, kannattaako tuetun vuokratkan osuutta käsitellä jatkuvana vai luokiteltuna muuttujana. Tähän tarkoitukseen joudumme käyttämään painottamattomia malleja, sillä kriteerejä ei ole määritelty painotetulle regressiolle. Tarkastelun kohteena ovat luonnollisesti vakioidut mallit. Tulos on tässä tapauksessa se, että jatkuva muuttuja antaa kriteereille pienemmät eli paremmat arvot: jatkuvana muuttujana käsitelty vuokratkanta on siis tehokkaampi tapa selittää vastemuuttujan vaihtelua. Kokeilemme myös yksinkertaista käyräviivaisen yhteyden mahdollisuutta lisäämällä malliin tuetun vuokratkan neliötermin, mutta tämä ratkaisu taas kasvattaa kriteerien arvoja eli heikentää mallin selitystekokkuutta.

Estimoitaessa kynnysmalli menetelmäosiossa kuvatulla tavalla käyttämällä Statan *threshold*-proseduuria saamme seuraavan tuloksen: vahva lineaarinen eli suoraviivainen yhteys, mutta ei kynnysarvoja.

Kaikki edellä mainittu näyttö huomioiden vaikuttaa perustellulta pitää kiinni kaikkein konservatiivisimmasta tulkinnasta, jonka mukaan yhteys tuetun kannan osuuden ja koetun turvattomuuden välillä on suoraviivainen.

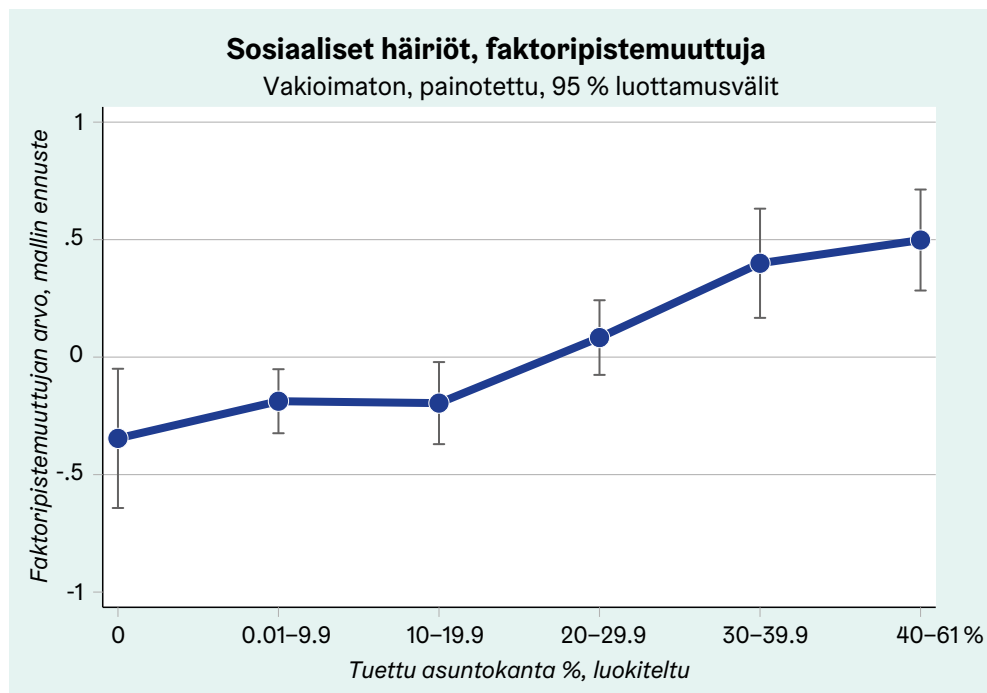
4.2 Sosiaaliset häiriöt

- Yhteys asukkaiden havaitsemien sosiaalisten häiriöiden ja tuetun vuokratokannan välillä on suoraviivainen
- Kynnysarvoista ei ole vakuuttavaa näyttöä

Kuvio 5 esittää sosiaalisia häiriöitä kuvaavan faktoripistemuuttujan keskiarvot tuetun asuntokannan luokissa. Faktoripistemuuttuja käyttää useamman kyselyosion tuottamaa informaatiota. Se toimii siis vastaavaan tapaan kuin vaikkapa keskiarvo- tai summamuuttuja. Sen keskiarvo on nolla ja keskihajonta 1: käytännössä tämä muuttuja tulkitaan nyt siten, että nollan ylittävä arvo viittaa keskimääräistä yleisempiin sosiaalisten häiriöiden havaintoihin.

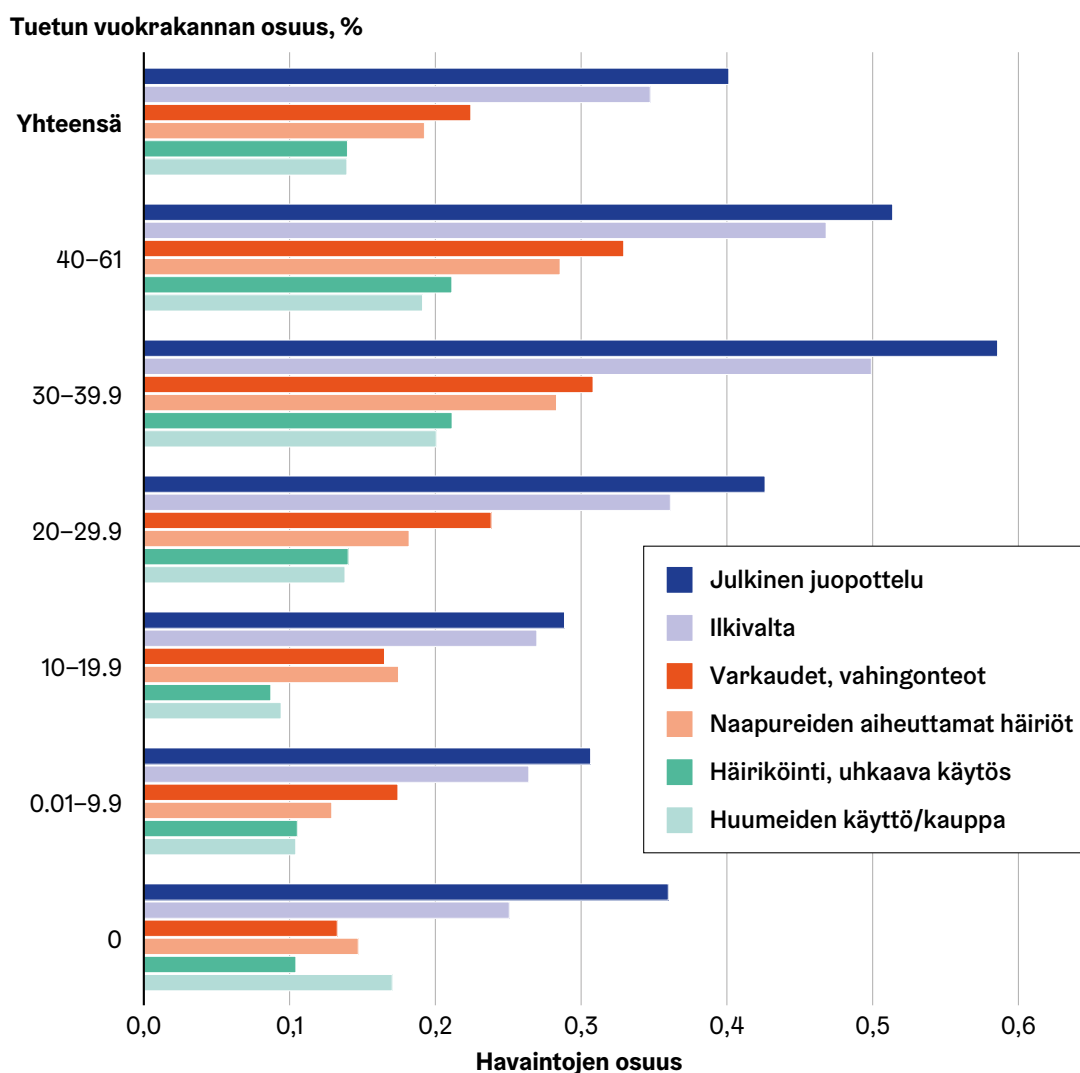
Alun tasaisen vaiheen jälkeen yhteys voimistuu, kun tuetun kannan osuus kasvaa päälle 20 prosentin. Tästä lähtien erot ovat nollatason alueisiin nähden tilastollisesti merkitseviä.

Kuvio 5. Asukkaiden havaitsemat sosiaaliset häiriöt omalla asuinalueella (faktoripistemuuttuja) suhteessa tuettuun vuokratokantaan (vakioimaton)

Faktoripistemuuttujat ovat sellaisenaan melko abstrakteja, minkä vuoksi asuinalueiden välisiä eroja on syytä hieman konkretisoida. Faktorianalyysin pohjana oli kuusi eri häiriötyyppiä, joita koskevat havainnot esitetään kuviossa 6 tuetun vuokratannan luokkien mukaan (ks. esim. Kemppainen 2017). Kuviosta nähdään, että yleisesti ottaen häiriöhavainnot ovat yleisimpiä alueilla, joilla tuettua kantaa on eniten. Yhteys ei kuitenkaan ole täysin suoraviivainen, sillä luokat 0 %, 0.01–9.9 % sekä 10–19.9 % eivät merkittävässä määrin eroa toisistaan. Erityisesti päihdehäiriöitä havaitaan varsin paljon myös alueilla, joilla ei ole lainkaan tuettua kantaa, mikä voi liittyä ilta- ja yöajan viihde-elämän maantieteeseen (Kortteinen ym. 2001).

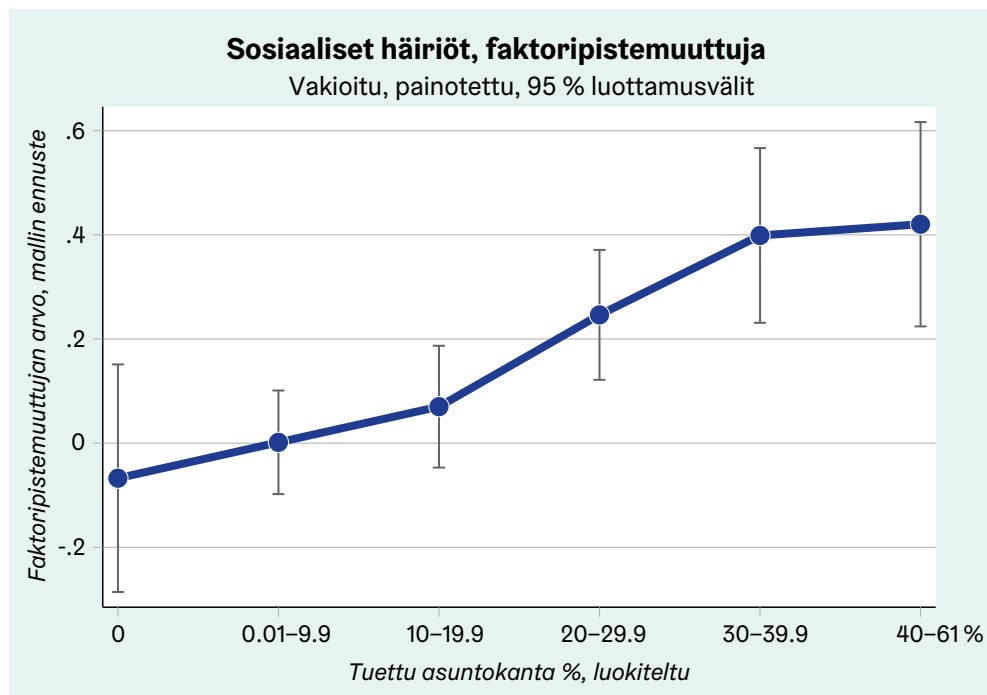
Kuvio 6. Sosiaalisten häiriöiden havainnot tuetun vuokratannan osuuden mukaan (painotettu)

Kuvion 7 vakioitu tulos on verrattain suoraviivainen. Aivan lievää kynnysmäisyyttä voidaan havaita 20 ja 40 prosentin tietämillä. 20 prosentista alkaen erot nollassa tasolla ovat tilastollisesti merkitseviä: $p=0.009$ (luokka: 20–29.9 %), $p=0.001$ (luokat: 30–39.9 % ja 40–61 %). Käytännössä tuetun vuokratannan osuutta koskeva tulos on varsin voimakas, sillä ero ääripäiden välillä on noin puolet vastetta kuvaavan standardoidun faktoripistemuuttujan keskihajonnasta. Tuetun vuokratannan kokonaisvaltainen selitysosuus on jälleen tilastollisesti merkitsevä (painottamaton malli; Likelihood Ratio test: $p<0.0005$). Bonferroni-korjatun monivertailun mukaan kolme alinta tuetun vuokratannan luokkaa

eivät eroa toisistaan tilastollisesti merkitsevällä tavalla, kuten eivät kolme ylintäkään luokkaa toisistaan. Tämän konservatiivisena tunnetun vertailun mukaan myöskään luokat 0, 10–19.9 % sekä 20–29.9 % eivät eroa toisistaan merkitsevästi. Muut parittaiset erot ovat merkitseviä.

Kuvio 7. Asukkaiden havaitsemat sosiaaliset häiriöt omalla asuinalueella (faktoripistemuuuttuja) suhteessa tuettuun vuokratantaan (vakioitu)

Painottamaton vakioitu malli tuottaa pääpiirteissään kuviota 5 vastaavan tuloksen. Informaatiokriteerien (AIC, BIC) valossa näyttää puolestaan siltä, että tuetun kannan osuus voidaan määritellä kategorisen sijaan jatkuvana muuttujana. Tuetun vuokratannan toiselle potenssille ei informaatiokriteerien valossa ole tarvetta.

Kynnysestimointi tuottaa vastaavan tuloksen kuin turvattomuuden tapauksessa: vahva lineaarinen yhteys mutta ei näyttöä kynnyksestä.

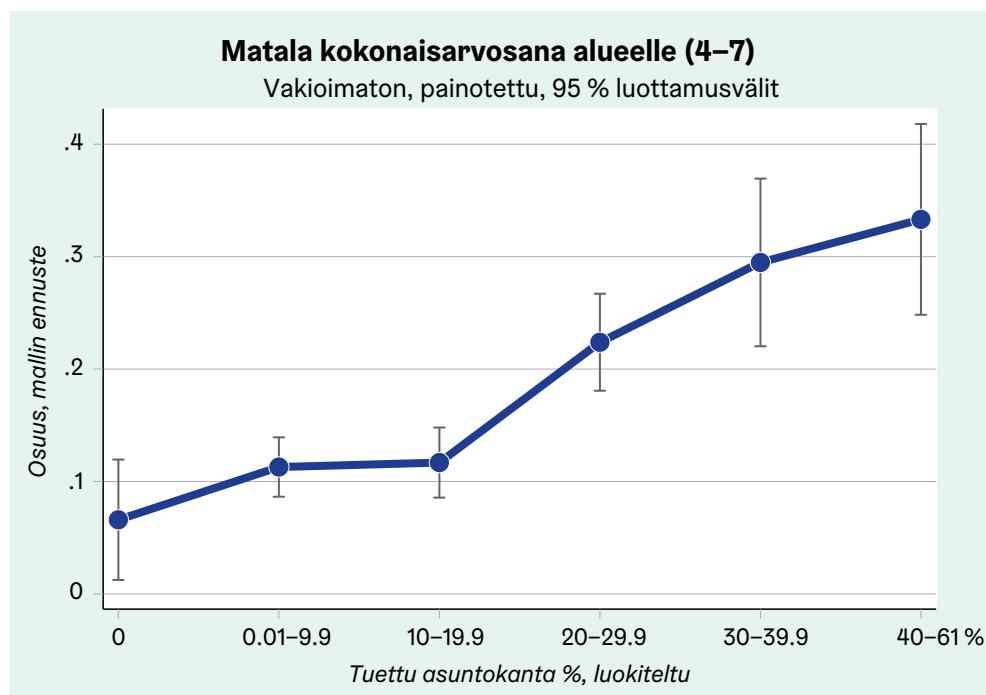
Kaikki edellä esitetty huomioiden vaikuttaa perustelluimmalta tulkita, että yhteys tuetun kannan osuuden ja havaittujen sosiaalisten häiriöiden välillä on pääpiirteissään suoraviivainen.

4.3 Matala kokonaisarvosana asuinalueelle

- Yhteys asuinalueelle annetun matalan arvosanan ja tuetun kannan osuuden välillä on pääosin suoraviivainen
- Heikkoa näyttöä mahdollisesta kynnyksestä noin 20 prosentin kohdalla

Tarkastellaan seuraavaksi asumistyytyväisyyttä keskittymällä matalan kokonaisarvosanan (vanhalla kouluasteikolla 4–7) omalle asuinalueelleen antavien osuuteen. Kuviossa 8 on esitetty vakioimaton yhteys tuetun asuntokannan ja matalan arvosanan antaneiden osuuden välillä. Kuvioista voidaan nähdä selvä kynnymäinen muutos, kun tuetun vuokratokannan osuus ylittää 20 prosenttia. Ennen kynnystä tyytymättömien osuus pysyy noin 10 prosentin tietämillä, mutta kynnyksen jälkeen osuus alkaa kasvaa suoraviivaisesti niin, että se ylittää lopulta 30 prosentin tason.

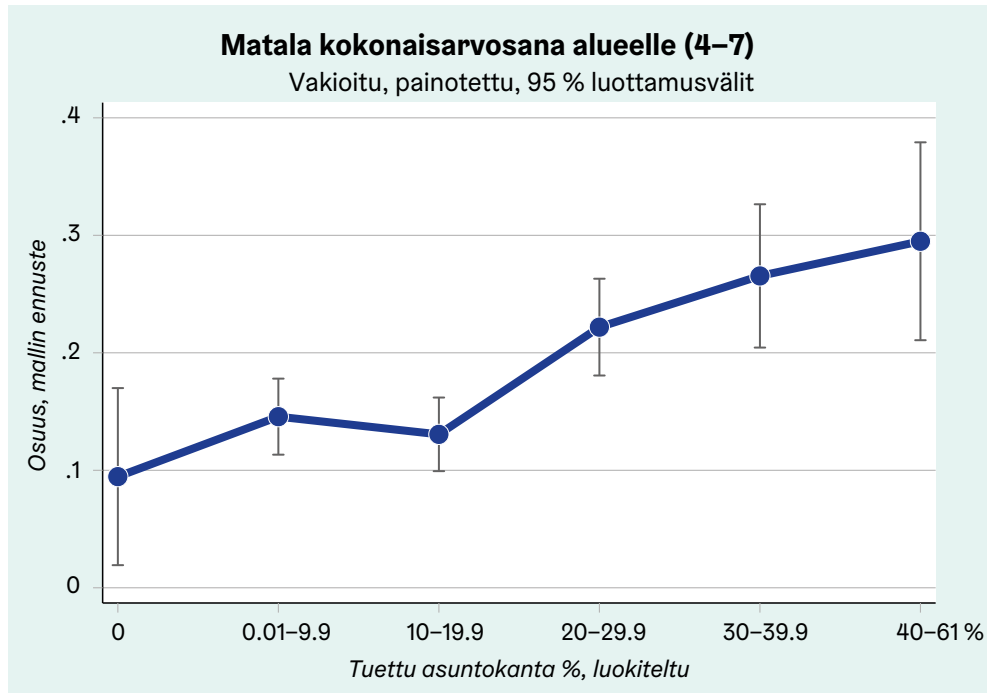
Kuvio 8. Matala kokonaisarvosana (kouluasteikolla 4–7) omalle asuinalueelle (%), suhteessa tuettuun vuokratokantaan (vakioimaton)

Vakiointien myötä (kuvio 9) tulos pysyy pitkälti samana. Kahteenkymmeneen prosenttiin asti yhteyttä ei näytä olevan, mutta siitä eteenpäin yhteys voimistuu ja erot nollassa nähden alkavat ovat tilastollisesti merkitseviä: $p=0.025$ (luokka: 20–29.9 %), $p=0.008$ (luokka: 30–39.9 %), $p=0.004$ (luokka: 40–61 %). Kynnyksen muoto on nyt siinä määrin erottuva, että tulosta voidaan pitää ainakin *heikkona signaalina*. Tuetun vuokratokannan osuudella on kokonaisuudessaan jälleen tilastollisesti merkitsevää selitysoimaa (painottamaton malli; Likelihood Ratio test: $p<0.0005$). Bonferroni-korjatun monivertailun tilanne on sama kuin sosiaalisten häiriöiden tapauksessa: kolme alinta tuetun vuokratokannan luokkaa eivät eroa toisistaan tilastollisesti merkitsevästi, eivät-
kä myöskään kolme ylintä luokkaa eroa merkitsevästi toisistaan. Luokat 0, 10–19.9 %

sekä 20–29.9 % eivät nekään eroa toisistaan merkitsevästi. Muut parittaiset erot ovat merkitseviä.

Kuvio 9. Matala kokonaisarvosana (kouluasteikolla 4–7) omalle asuinalueelle (%), suhteessa tuettuun vuokratantaan (vakioitu)

Painottamattoman vakioidun mallin tulos vastaa pitkälti painotettua. Sen sijaan informaatiokriteerit eivät puolla kynnystulkintaa: niiden mukaan tuettu kantaa voidaan mallintaa jatkuvana ja ilman neliötermiä.

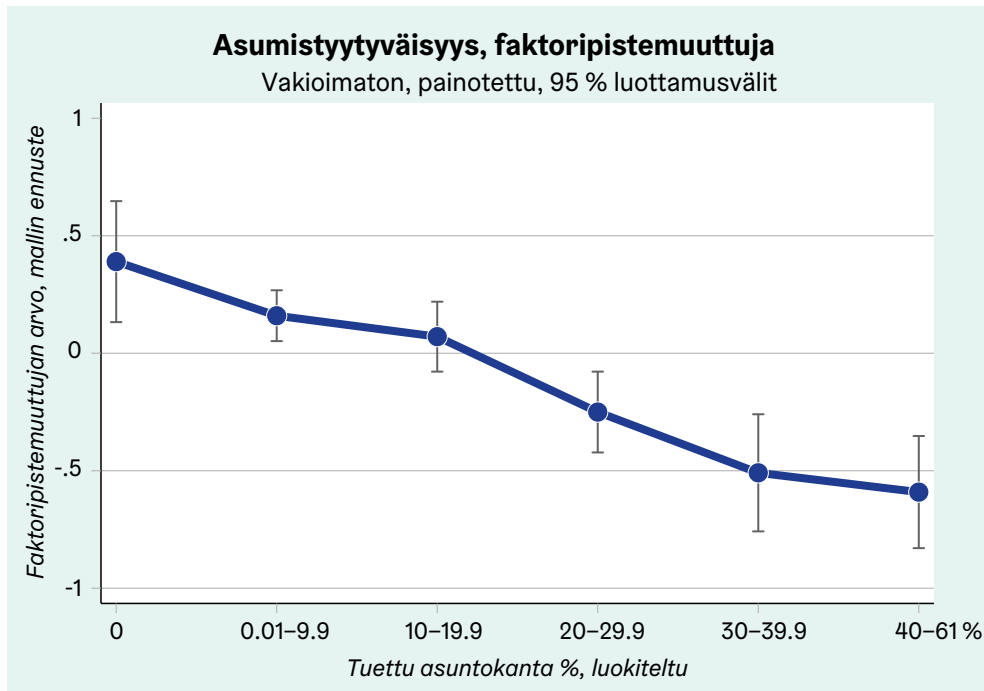
Kynnysmallin estimointikin tuottaa jälleen konservatiivisen tuloksen, jonka mukaan yhteys tuetun kannan osuuden ja matalan asumistyytyväisyyden välillä on suoraviivainen. *Kun arvioidaan edellä esitettyä näyttöä kokonaisuudessaan, vaikuttaa yhteys tuetun kannan osuuden ja matalan arvosanan välillä todennäköisimmin suoraviivaiselta, joskin löytyi myös lievää – mutta edeltäviä tapauksia vahvempaa – näyttöä mahdollisesta kynnyksestä 20 prosentin tietämillä.*

4.4 Tyytyväisyys asuinalueeseen: faktoripistemuuttuja

- Yhteys asumistyytyväisyyden ja tuetun vuokrakannan välillä on suoraviivainen
- Ei näyttöä kynnyksestä

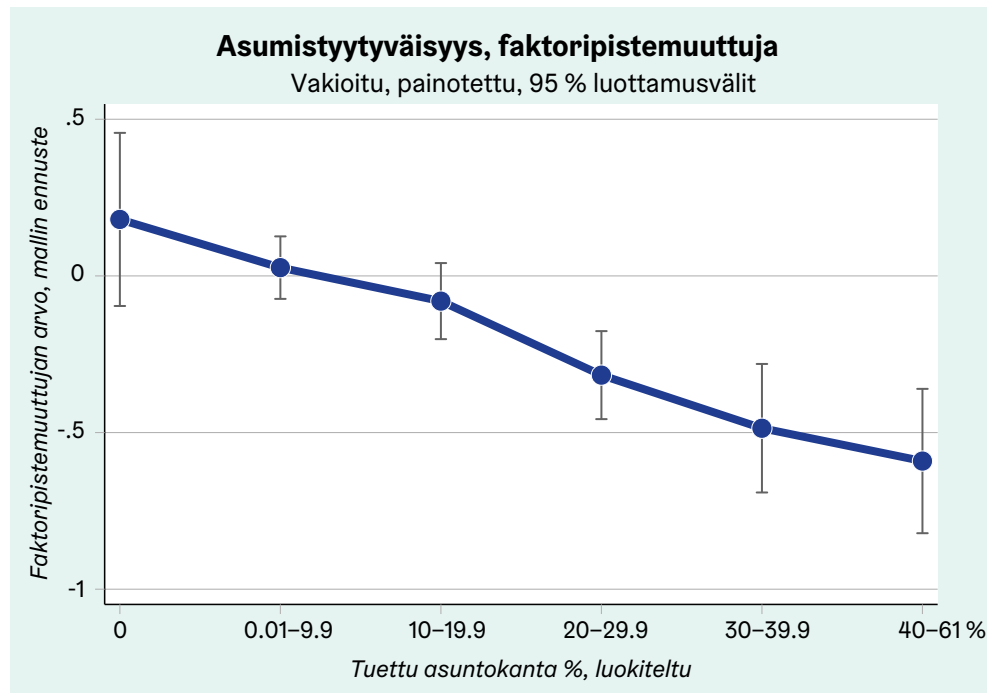
Asumistyytyväisyyttä kuvaavan faktoripistemuuttujan keskiarvot tuetun kannan osuuden suhteen on kuvattu kuviossa 10. Vaikka yhteys on varsin suoraviivainen, voidaan havaita aivan lievää kynnymäisyyttä tuetun kannan ylittäessä 20 prosenttia, josta eteenpäin tyytyväisyys laskee hieman jyrkemmin. Kokonaismuutos tyytyväisyyden keskitasossa on suurusluokaltaan vastemuuttujan keskihajonnan luokkaa, mitä voidaan pitää suurena laskuna.

Kuvio 10. Tyytyväisyys omaan asuinalueeseen (faktoripistemuuttuja), suhteessa tuettuun vuokrakantaan (vakioimaton)

Vakioitu tulos (kuvio 11) on varsin samansuuntainen vakioimattoman mallin kanssa: kyseessä on pääpiirteissään suoraviivainen yhteys, jossa voidaan nähdä hyvin lievää kynnymäisyyttä 20 prosentin paikkeilla, josta eteenpäin erot nollassa nähden ovat myös tilastollisesti merkitseviä: $p=0.001$ (luokka: 20–29.9 %), $p<0.0005$ (luokat: 30–39.9 %, 40–61 %). Nyt silmämääräinen kynnyks on kuitenkin niin pieni, että aihetta ei ole nähdäksemme edes ns. ”heikon signaalin” tulkitsemiseen. Kokonaistasolla tuetun vuokrakannan osuutta kuvaava muuttuja on tilastollisesti merkitsevä (painottamaton malli; Likelihood Ratio test: $p<0.0005$). Bonferroni-korjatun vertailun mukaan kolme alinta tuetun vuokrakannan luokkaa eivät ero toisistaan merkitsevällä tavalla. Sama koskee kolmea ylintä luokkaa. Lisäksi luokkien 10–19.9 % ja 20–29.9 % välinen ero jää vaille tilastollista merkitsevyyttä. Muut parittaiset erot ovat merkitseviä.

Kuvio 11. Tyytyväisyys omaan asuinalueeseen (faktoripistemuuttuja), suhteessa tuettuun vuokratantaan (vakioitu)

Painottamaton vakioitu malli vastaa kuvion 11 tilannetta. Informaatiokriteerit viittaavat siihen suuntaan, että tuetun kannan osuus on tehokkainta mallintaa jatkuvana eikä nyt-kään ole tarvetta toiselle potenssille.

Kynnysestimointi puolestaan tuottaa taas tuloksen, jonka mukaan yhteys on pohjimmiltaan suoraviivainen.

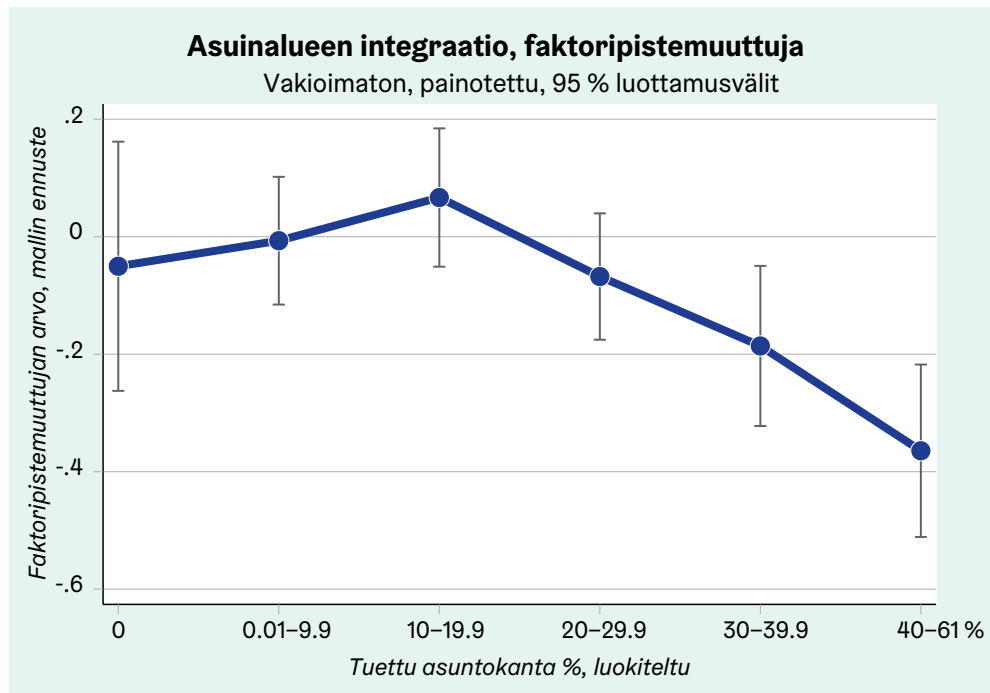
Kaikki edellä esitetty viittaa suoraviivaiseen yhteyteen, eikä ole syytä olettaa kynnysmäisyyttä.

4.5 Sosiaalinen integraatio: faktoripistemuuttuja

- Tuetun kannan osuus on lievähkössä käyräviivaisessa suhteessa asuinalueen sosiaaliseen integraatioon: integraatio alkaa heiketä jyrkkenevästi, kun tuettu kanta ylittää 20 prosenttia
- Tulos ei kuitenkaan ole voimakas eikä johdonmukainen, joten tulkinnassa on oltava maltillinen

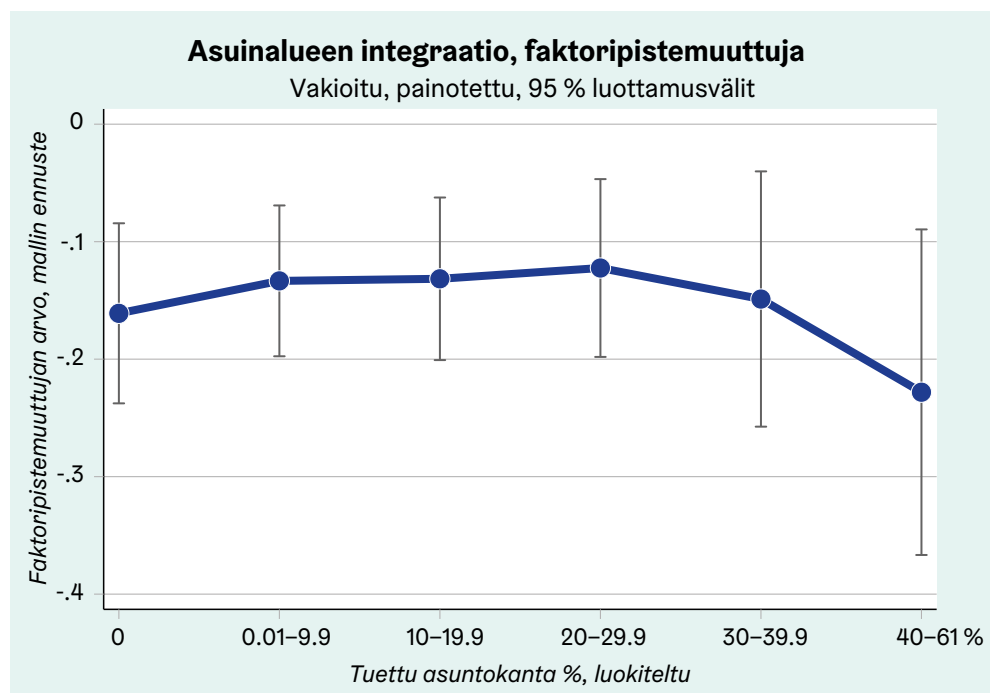
Tarkastellaan sosiaalista integraatiota faktoripistemuuttujan avulla. Kuvion 12 mukaan alueet, joilla on eniten tuettua kantaa (yli 40 %) eroavat nollatasen alueista heikommän sosiaalisen integraation suuntaan. Muut luokat eivät eroa nollatasosta tilastollisesti merkitsevällä tavalla.

Kuvio 12. Asuinalueen sosiaalinen integraatio (faktoripistemuuuttuja) suhteessa tuettuun vuokratantaan (vakioimaton)

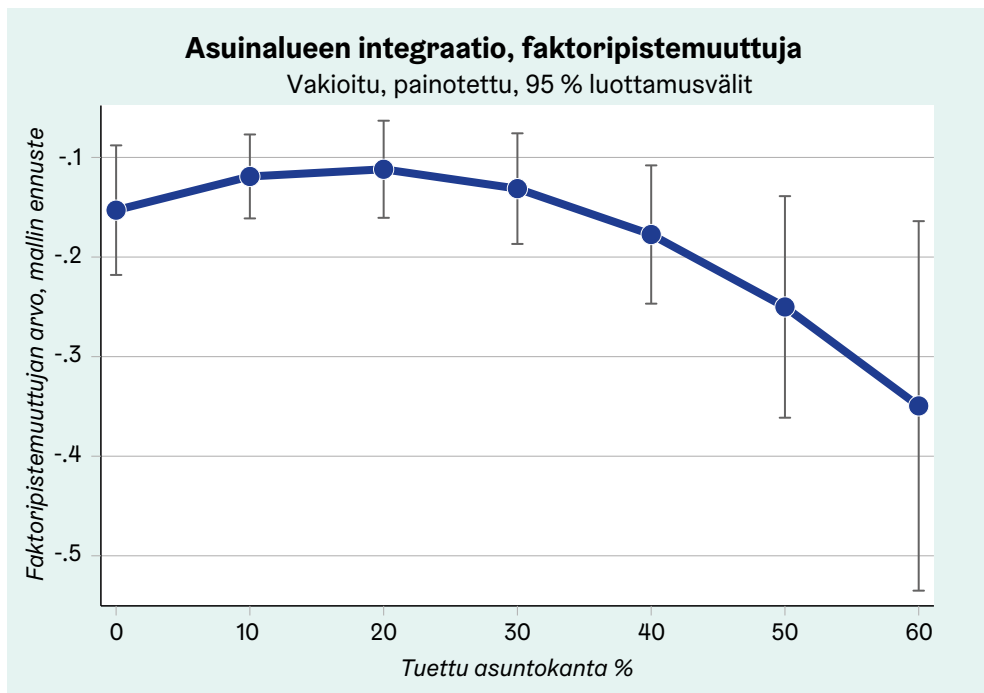
Vakiointien myötä edellä havaittu ero häviää, jolloin voimme todeta että ero liittyi vakioituihin, ns. sekoittaviin tekijöihin (kuvio 13). Muuttujalla ei tässä tapauksessa ole kokonaisuudessaan lainkaan tilastollista selitysvoimaa (painottamaton malli; Likelihood Ratio test: $p=0.46$).

Kuvio 13. Asuinalueen sosiaalinen integraatio (faktoripistemuuuttuja) suhteessa tuettuun vuokratantaan (vakioitu)

Painottamattoman estimoinnin tulokset vastaavat painotettuja. Informaatiokriteerien avulla tehty tarkastelu tuottaa nyt erilaisen tuloksen kuin edellisissä tapauksissa. Tällä kertaa on viitettä siitä, että tuetun vuokratokannan osuuden neliötermi on hyödyksi mallinnuksessa. Neliötermi on tilastollisesti merkitsevä sekä painotetussa ($p=0.04$) että painottamattomassa ($p=0.004$) mallissa. Termien yhteinen selitysvoima on painottamattomassa mallissa tilastollisesti merkitsevä p -arvolla 0.0113; lineaarisen osan p -arvo on 0.02 (Likelihood Ratio test). Kuviossa 14 visualisoimme painotetun neliötermillisen mallin tulokset aiemmissa kuvioissa käytetyllä luokituksella. Yhteydessä on siis lievää käyräviivaisuutta.

Kuvio 14. Asuinalueen sosiaalinen integraatio (faktoripistemuuttuja) suhteessa tuettuun vuokratokantaan (jatkuva muuttuja + neliötermi) (vakioitu)

Kynnysarvomalli puolestaan tuottaa saman tuloksen kuin edellä: ei kynnyksiä.

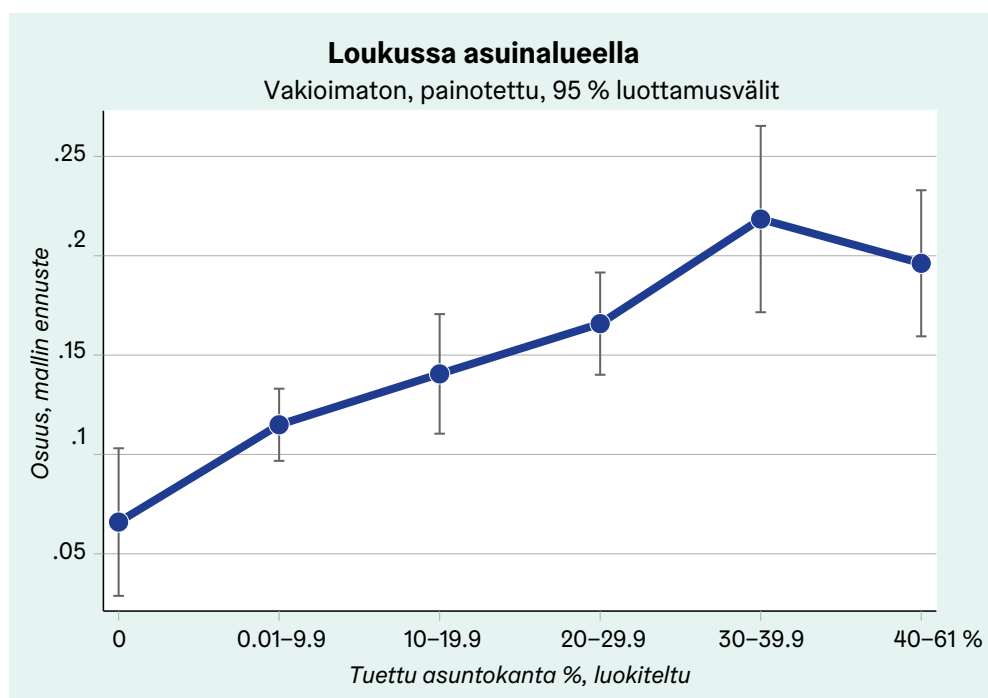
Kootaan tuloksia yhteen. Tällä kertaa on näyttää siltä, että yhteyden muoto ei ole suoraviivainen. Siinä ei myöskään ole kynnyksiä. Sen sijaan on viitettä lievästä käyräviivaisuudesta siten, että tuetun kannan osuuden kasvaessa yli 20 prosentin integraatio alkaa jyrkkenevästi heikentyä. Kokonaisuudessaan näyttö on kuitenkin varsin heikkoa, sillä tulosta ei saada esiin käytettäessä luokiteltua selittävää muuttujaa. Syynä lienee se, että ylin luokka, 40–61 %, on kuvion 13 valossa varsin heterogeeninen, jolloin keskiarvoinen tulos ei saavuta vielä tilastollista selitysvoimaa.

4.6 Muuttohalukkuus: asumisloukku

- Asumisloukussa olijoiden määrä on suoraviivaisessa suhteessa tuetun vuokratannan osuuteen
- Ei näyttöä kynnyksestä

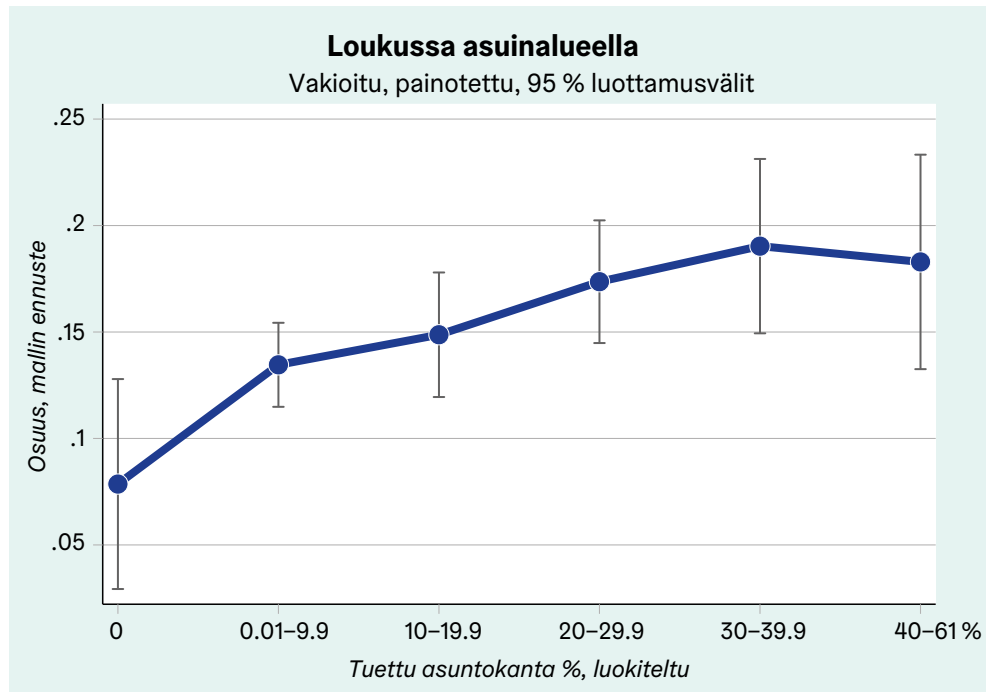
Kuvio 15 esittää niiden vastaajien osuuden, jotka haluaisivat muuttaa pois nykyiseltä asuinalueeltaan, mutta kokevat ettei se ole mahdollista. Tilannetta voidaan nimittää asumisloukuksi ja siitä on hyvin vähän aiempaa näyttöä (ks. Kemppainen ym. 2019). Vakioimattomien tulosten mukaan asumisloukussa olijoiden osuus kasvaa tuetun kannan osuuden myötä suhteellisen suoraviivaisesti, lopun pientä notkahdusta lukuun ottamatta. Nollatasolla loukussa on noin kuusi prosenttia perusjoukon asukkaista, mutta kun tuettua kantaa on yli kolmekymmentä prosenttia jo joka viides raportoi olevansa loukussa.

Kuvio 15. Loukussa asuinalueella (%), suhteessa tuettuun vuokratantaan (vakioimaton)

Vakioidut tulokset (kuvio 16) ovat pitkälti samansuuntaisia kuin edellä ja antavat aiheita olettaa, että yhteys on kutakuinkin suoraviivainen, lopun tasaantumista lukuun ottamatta. Jo luokka 10–19 % eroaa merkitsevästi nollatasosta ($p=0.045$). Muilla luokilla tulos on voimakkaampi: $p=0.012$ (luokka: 20–29.9 %), $p=0.006$ (luokka: 30–39.9 %), $p=0.013$ (luokka: 40–61 %). Kokonaisuudessaan tuettua vuokratantaa kuvaava muuttuja on selitysvoimainen (painottamaton malli; Likelihood Ratio test: $p=0.01$). Bonferroni-vertailun mukaan luokat 20–29.9 % ja 30–39.9 % erosivat nollatasosta merkitsevästi, mutta mikään muu parittainen ero ei ole merkitsevä.

Kuvio 16. Loukussa asuinalueella (%), suhteessa tuettuun vuokratantaan (vakioitu)

Painottamattoman vakioitun mallin tulokset vastaavat kuvion 16 tilannetta. Informaatiokriteerien pohjalta tehty tarkastelu puoltaa tuetun kannan osuuden mallintamista jatkuvana muuttujana luokitellun sijaan. Toiselle potenssille ei ole tarvetta.

Kynnysestimoinnin mukaan tässäkin tapauksessa ei ole näyttöä kynnyksestä.

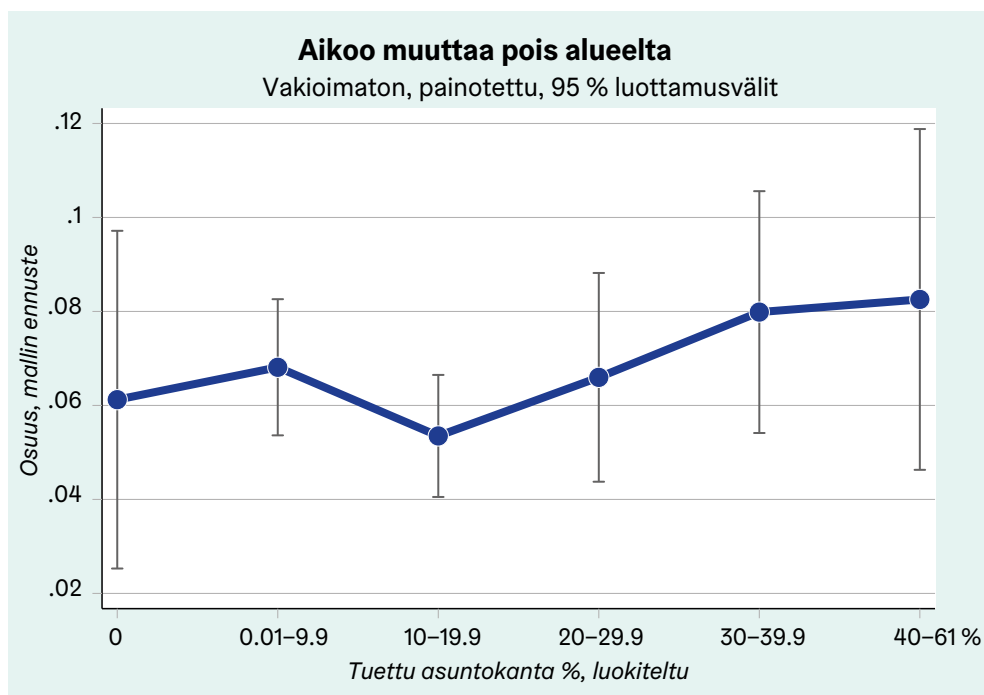
Kokonaisarvio edellisestä on se, että asumisloukun yleisyys on suoraviivaisessa suhteessa tuetun kannan osuuteen.

4.7 Muuttohalukkuus: ”aikoo muuttaa toiselle alueelle”

- Tuetun kannan osuudella ei ole merkitystä poismuuttoaikeiden kannalta: ei suoraviivaista yhteyttä eikä kynnyksiä

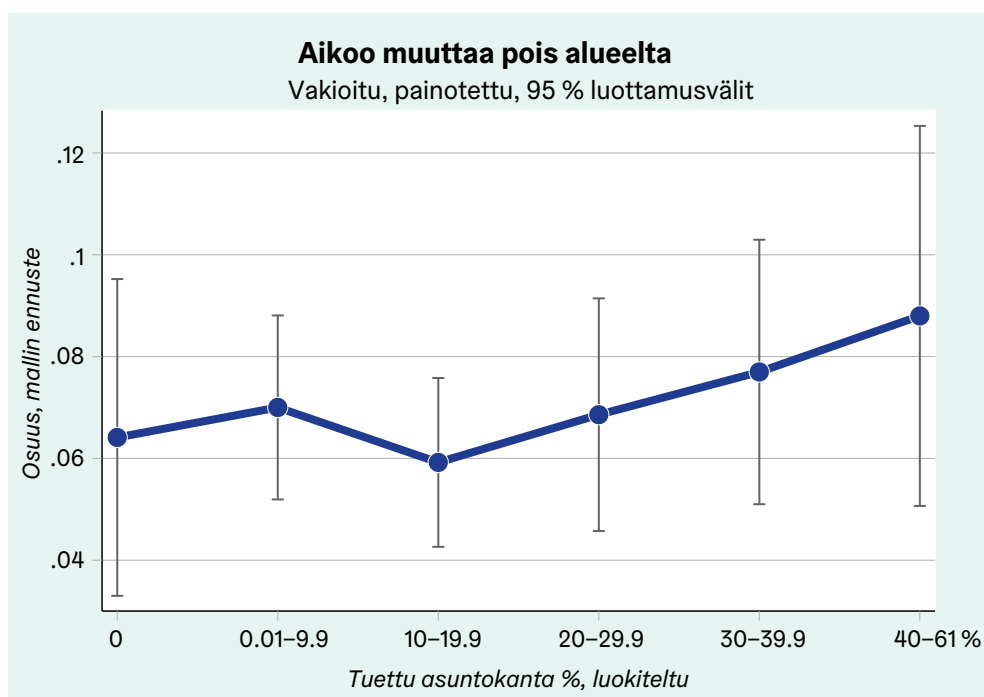
Muuttoaiheet toiselle alueelle eivät ole tilastollisesti merkitsevässä yhteydessä asuinalueen tuetun kannan osuuteen (kuvio 17).

Kuvio 17. Aikoo muuttaa toiselle alueelle kuluva vuoden aikana (%), suhteessa tuettuun asuntokantaan (vakioimaton)

Tilanne säilyy samana myös vakioidussa mallissa (kuvio 18): tuetun kannan osuudella ei ole merkitystä poismuuttoaikeiden kannalta (painottamaton malli; Likelihood Ratio test: $p=0.90$).

Kuvio 18. Aikoo muuttaa kuluva vuoden aikana (%), suhteessa tuettuun asuntokantaan (vakioitu)

Painottamaton malli tuottaa kuviota 18 vastaavan tuloksen. Informaatiokriteerit puoltavat tuetun kannan mallintamista jatkuvana muuttujana luokitellun sijaan, ilman toista potenssia: tässäkin määrityksessä tuetun kannan osuutta kuvaava muuttuja ei saavuta tilastollista selitysvoimaa.

Kynnysmallin tulos on edellisten kaltainen: ei näyttöä kynnyksestä.

Edelliset tulokset huomioiden voimme todeta, että tuetun kannan osuus ei näytä olevan missään yhteydessä alueelta poismuuttoaikeisiin.

4.8 Tulokset kootusti

Kootaan seuraavaksi keskeisiä havaintoja. Tärkeimmät tulokset voidaan jakaa neljään ryhmään:

1) Seuraaville indikaattoreille löydettiin suoraviivainen ja kynnyksetön yhteys tuetun vuokratokannan osuuteen:

- asuinalueella koettu turvattomuus,
- sosiaaliset häiriöt,
- matala asumistyytyväisyys sekä
- asumisloukussa olominen.

Mitä enemmän asuinalueella oli tuettua vuokratokantaa, sitä enemmän esiintyi koettua turvattomuutta, sosiaalisten häiriöiden havaintoja, tyytymättömyyttä asuinalueeseen sekä asumisloukkuun jäämisen kokemusta.

2) Myös asuinalueelle annetun matalan arvosanan tapauksessa tulos oli pääosin suoraviivainen, eikä kynnysmallikaan tuottanut näyttöä kynnyksestä. Silmämääräinen tulkinta vakioituneen mallin pohjalta kohdistaa kuitenkin huomion 20 prosentin osuuden tietämille, jonka ylittämisen jälkeen tuetun kannan osuus oli selvemmässä yhteydessä matalaan arvosanaan. Tämän tulkinnan suhteen on hyvä olla kriittinen, mutta sitä voidaan pitää ainakin ns. *heikkona signaalina*, joka on syytä tiedostaa ja jota voi jatkossa tutkia tarkemmin.

3) *Tuetun vuokratokannan osuus ei ollut yhteydessä poismuuttoaikeisiin.*

4) Asuinalueen sosiaalisen integraation kohdalla yhteys tuetun kannan osuuteen on *käyräviivainen*: ei siis suoraviivainen eikä kynnysmäinen. Kun tuetun kannan osuus ylittää 20 prosenttia, integraatio alkaa vähitellen heiketä – sitä jyrkemmin mitä suurempiin osuuksiin siirrytään. Näyttöä on kuitenkin pidettävä varsin heikkona, sillä tulos riippuu käytetyn muuttujan teknisestä määrittelystä.

Yleisesti ottaen voidaan siis todeta, että tämän tutkimuksen tulosten mukaan tuetun vuokratokannan osuus on monessa mielessä negatiivinen tekijä asukkaiden kokemusten näkökulmasta. Yhteys on pääosin suoraviivainen: mitä enemmän tuettua kantaa, sitä negatiivisempi on kulloinkin tarkasteltava asukkaan kokemus. Kahdessa tapauksessa esiintyi lievää näyttöä mahdollisesta epälineaarisuudesta: matalan arvosanan kohdalla voidaan silmämääräisesti paikantaa heikko kynnys 20 prosentin kohdalle, kun taas asuinalueen integraatio alkaa mahdollisesti heiketä tuetun kannan ylittäessä 20 prosentin osuuden.

5 Yhteenvedo ja pohdintaa

5.1 Päätulokset

Olemme tarkastelleet tässä tutkimuksessa tuetun vuokratukannon osuuden yhteyttä asukkaiden kokemuksiin. Tutkimme kuinka koettu turvattomuus, sosiaaliset häiriöt, asumistyytyväisyys ja muuttoaikeet riippuvat asuinalueen tuetun vuokratukannon osuudesta. Tarkastelimme myös asuinalueen sosiaalista integraatiota.

Tiivistämme seuraavassa päätuloksemme.

Havaitsimme ensinnäkin, että tuetun kannan osuus on varsin selvässä yhteydessä moniin negatiivisiin asukkaiden kokemuksiin. Yhteys oli valtaosassa tapauksia selvästi suoraviivainen. Mitä enemmän tuettua vuokratukantaa alueella on, sitä negatiivisemmaksi vastaajat raportoivat esimerkiksi koetun turvattomuutensa, havaitut sosiaaliset häiriöt tai asumistyytyväisyytensä. On kuitenkin hyvä muistaa, että kaikilla tarkastelluilla alueilla valtaosa asukkaista koki asuinympäristönsä turvalliseksi ja oli siihen tyytyväinen.

Alussa muotoilimme Galsterin (2007) pohjalta kynnysarvoteemaan liittyvän kysymyksen: Voidaanko sosiaalista sekoittamista perustella tehokkuusargumenteilla? Tutkimustulosten myötä kallistumme kannalle, että tarkastelemiemme ilmiöiden suhteen ei ole näköpiirissä tehokkuushyötyjä siinä merkityksessä kuin ne määrittelimme. Tämä johtuu siitä, että emme löytäneet näyttöä tuetun vuokratukannon osuuden ja asukkaiden kokemusten välisen yhteyden kynnysarvoista. Näyttää siis siltä, että ei ole sellaista optimaalista tuetun vuokratukannon tasoa, joka maksimoisi väestön koetun hyvinvoinnin näiden indikaattorien valossa.

Kahdessa tapauksessa (matala arvosana asuinalueelle ja sosiaalinen integraatio) löytyi tosin lievää näyttöä mahdollisesta kynnysmäisyydestä tai epälineaarisuudesta, kun tuetun vuokratukannon osuus ylittää 20 prosenttia. Näyttö on kuitenkin niin heikkoa ja yleislinjasta poikkeavaa, että tulkinnessa on syytä olla hyvin kriittinen. Kyse on mielestämme lähinnä eräänlaisista heikoista signaaleista, joihin jatkotutkimus voi kohdistaa huomionsa.

5.2 Tulosten yhteiskuntapoliittinen merkitys

Hallintamuotojen sekoittamisella voidaan tavoitella useita erilaisia päämääriä, kuten alussa toimme esiin. Sen avulla voidaan pyrkiä esimerkiksi ehkäisemään tai korjaamaan segregatioon mahdollisesti liittyviä naapurustovaikutuksia tai tukemaan asuinalueen viihtyisää sosiaalista elämää. Myös palveluiden järjestämiseen liittyvät näkökohdat voivat motivoida sekoittamispolitiikkaa. Tämän tutkimuksen puitteissa otamme kantaa luonnollisesti vain asukkaiden kokemuksiin omasta asuinalueestaan.

Havaitsimme siis tutkimuksemme aineistoilla ja asetelmilla, että tuetun vuokratukannon osuus on monelta osin kutakuinkin suoraviivaisessa suhteessa asukkaiden kokemuksiin alueestaan: mitä enemmän tuettua vuokratukantaa asuinalueella on, sitä turvattommaksi alue koetaan, sitä enemmän siellä havaitaan sosiaalisia häiriöitä ja sitä matalampi on asukkaiden tyytyväisyys asuinalueeseensa. Tulos on tietyllä tavalla linjassa sosiaalisen sekoittamisen alkuvaiheen tavoitteiden kanssa: kysehan oli juuri sosiaalisen järjestyksen politiikasta.

Sen sijaan vakuuttavaa näyttöä kynnysmäisyydestä ei havaittu, joten sosiaalista sekoittamista ei liene mahdollista perustella tehokkuushyödyillä tässä tutkittujen ilmiöiden osalta. Kuten tutkimuksen alussa esitimme Galsterin (2007) työn pohjalta, tehokkuus

tarkoittaa tässä sitä, että voisimme ainakin teoriassa maksimoida koetun hyvinvoinnin kokonaistason ARA-kannan osuuksia muuttamalla. Jos esimerkiksi koettu turvattomuus alkaisi vahvistua asuinalueella vasta kun ARA-kannan osuus ylittää kahdenkymmenen prosentin kynnystason, olisi tehokkuusmielessä järkevää pyrkiä välttämään tämän osuuden ylittämistä. Sen sijaan voisimme huoletta nostaa ARA-kannan osuutta lähelle kahtakymmentä prosenttia niillä alueilla, joilla osuus on matalampi. Näin voisimme minimoida koetun turvattomuuden koko kaupungin tai kaupunkiseudun alueella. Tutkimuksemme ei kuitenkaan anna perusteita tälle ajatukselle. Näyttää toisin sanoen siltä, ettei ole sellaista optimaalista tuetun vuokratokannan tasoa, joka maksimoisi koetun hyvinvoinnin siten kuin sitä näillä mittareilla mitataan.

Tarkoittaako tämä siis sitä, että hallintamuotojen sekoittaminen on ollut – ja on parhaillaan – turhaa?

Tämä johtopäätös on tietenkin ennen aikainen ja virheellinen. Sekoittamispolitiikallahan voidaan tavoitella muitakin päämääriä kuin viihtyisää paikallista elämää, jolloin kokonaisvaltainen arviointi edellyttää laajempaa katsantoa. Tämän tutkimuksen puitteissa ei ole tarvetta eikä mahdollista tehdä tällaista kokonaisvaltaista arviointia. On kuitenkin hyvä muistaa, että mitä tahansa politiikkaa voidaan perustella arvönäkökulmasta käsin, kuten Galsterkin (2007) toteaa. Mikäli tuetun vuokratokannan osuus todella muovaa paikallista sosio-ekonomista rakennetta ja sitä kautta asukkaiden kokemuksia kuvaamalla tavalla, näyttää selvältä, että tuetun vuokratokannan sijaintiin liittyy eriarvoisuutta juuri arkisen kokemusmaailman näkökulmasta. Yhteys on vieläpä varsin vahva. Näin ollen hallintamuotojen sekoittamisella voidaan tavoitella tasa-arvoisempaa arjen subjektiivista hyvinvointia.

5.3 Tutkimuksen rajoituksia

Olemme siis todenneet, että tuetun vuokratokannan osuudella on yhteys moniin asukkaiden kokemuksiin. Muutama sana analyysin teknisistä rajoista on seuraavaksi paikallaan, jotta lukija pystyy asettamaan esitettävät tulokset riittävän kriittiseen valoon. Kuten lukija on huomannut, olemme tulosten raportoinnissa puhuneet *vaikutuksien* sijaan johdonmukaisesti *yhteyksistä*, koska poikkileikkaustyyppinen havaintoaineisto asettaa tiettyjä laajalti tunnistettuja rajoituksia syiden ja seurausten analyysille.

Näitä ovat erityisesti tällaisesta analyysistä aina väistämättä *puuttuvat tekijät*, jotka voivat tuottaa harhaisia tuloksia. Onhan aina teoriassa mahdollista, että aineistosta ja näin myös analyyseistä puuttuu jokin merkittävä tekijä, jolla on yhteisvaihtelua oletetun syytekijän kanssa ja joka voisi vaikuttaa seuraustekijään. Myös *yhteyksien suunnat* jäävät näillä asetelmilla usein teoreettisen tulkinnan varaan. Teoreettisesti vaikuttaa kuitenkin selvältä, että asukkaiden nykyisen kokemukset eivät ole voineet vaikuttaa siihen, miten kullekin alueelle on tuotettu tuettua vuokratokantaa. Kysymys on siis enemmänkin siitä, puuttuuko analyysistämme sellaisia tekijöitä, jotka ovat yhteydessä tuetun vuokratokannan osuuteen ja voivat vaikuttaa asukkaiden kokemuksiin. On huomattava, että tällaisista ”kolmansista tekijöistä” ovat ongelmallisia vain ne, jotka eivät ole kausaalisesti riippuvaisia tuetun vuokratokannan osuudesta. Esimerkiksi sosioekonominen huono-osaisuus ei ole ongelmallinen puuttuva tekijä, koska se on osa sitä oletettua kausaaliketjua, joka johtaa tuetun kannan osuudesta asukkaiden kokemuksiin. Lyhyesti voidaan todeta, että mahdollisia ongelmallisia puuttuvia tekijöitä voi tietenkin olla. Aineistorajoitukset onkin syytä pitää mielessä tuloksia tulkittaessa.

Puuttuviin tekijöihin liittyen on tärkeä pohtia etnisen segregaaion merkitystä arvioidessa sosiaalisen sekoittamisen politiikkaa. Vaikkamme tutkimukssammme keskittyneetkään tähän aihepiiriin, tiedämme kuitenkin entuudestaan että sosioekonominen ja etninen segregatio korreloivat selvästi ja että varsinkin länsimaiden ulkopuo-

lelta saapuneet ja pakolaistaustaiset maahanmuuttajat asuvat tyypillisesti kaupungin vuokra-asuntokannassa. Näin ollen kysymys tuetun kannan sijainnista koskettaa paitsi sosioekonomista huono-osaisuutta myös asukasväestön etnisiä ja kulttuurisia ominaisuuksia. Huomioitaviksi tulevat tällöin keskustelut sosiaalis-kulttuurisesta koheesiosta, etnisen paikallisyhteisön eri merkityksistä ja maahanmuuttajien ja heidän jälkeläistensä kotoutumisesta (ks. Kempainen ym. 2020). Monista muista eurooppalaisista maista löydämme esimerkkejä pitkälle edenneestä etnisestä segregaatiosta, johon liittyvistä erilaisista skenaarioista on viisasta keskustella avoimesti ja hyvissä ajoin. Kysymys tuetun kannan sijainnista on erottamaton osa näitä keskusteluja. Analyysiteknisessä mielessä asuinalueen etninen rakenne ei kuitenkaan ole ongelma, sillä sitä voidaan pitää enemmänkin ARA-kannan seurauksena kuin siihen vaikuttavana tekijänä. Kysymys ei siis ole varsinaisesta puuttuvasta muuttujasta.

On toisaalta hyvä pitää mielessä, että nykyinen asetelma ja tulkinnot ovat linjassa merkittävän aiemman tutkimusnäytön kanssa (ks. 2.1). On myös muistettava, että mikäli kiinnostuksen kohteena ovat juuri tässä tarkasteltavan kaltaiset yksilöiden kokemukset, ei useinkaan ole saatavilla sellaisia aineistoja, jotka ratkaisivat tyhjentävästi mainitut ongelmat. Yksilötasoinen paneelikyselyaineisto tarjoaisi toki joitakin edistysaskelia, mutta tällaisia aineistoja on harvassa. Kausaliteetin suhteen tällainenkaan aineisto ei tarjoa täysin tyydyttäviä ratkaisuja. Jatkotutkimuksissa tällaisten aineistojen keruu ja hyödyntäminen olisivat kuitenkin tärkeitä edistysaskelia.

Keskustelua naapurusto- tai yleisemmin kontekstivaikutuksista käydään tavallisesti käyttäytymisen ja valikoitumisen näkökulmista. Kyse on siitä, että onko havaittu kontekstuaalinen yhteys aidosti kausaalinen vai seurausta yksilöiden ja kotitalouksien valikoitumisesta. Eräässä mielessä tämän kysymyksen ratkaiseminen ei ole tarpeen sekoittamispolitiikan vaikuttavuuden arvioimiseksi. Meidän ei nimittäin ole tarpeen tietää, vaikuttaako huono-osainen asuinkonteksti asukkaiden käyttäytymiseen siten, että taipumus turvattomuutta, sosiaalisia häiriöitä tai asumistyytymättömyyttä tuottavaan käyttäytymiseen kasvaa. Kyse voi olla yksinkertaisesti vain huono-osaisessa asemassa olevien asukkaiden valikoitumisesta tuetun vuokratuotannon mukaan ja siitä, että osalla näistä asukkaista on sellaisia elämänhallinnan ongelmia, joista muutkin joutuvat kärsimään. Valikoitumisen tuottama asukasprofiili voi siis tuottaa *kokemustasolla* kontekstuaalisia vaikutuksia. Tässä kohtaa todistustaakka kääntyy. Enää ei ole järkevää olettaa, että esimerkiksi sosiaalisia häiriöitä havaitsemaan taipuvaiset ihmiset jostakin syystä keskittyvät huono-osaisille alueille. Parempi lähtökohtaoletus on, että *asuinympäristö yksinkertaisesti vaikuttaa asuinympäristöä koskeviin kokemuksiin*.

Voidaan myös tarkastella kriittisesti käytettyjä *mittareita*. Kyselytiedothan ovat aina varsin voimakkaita pelkistyskäsitteitä koetun elämän tarkastelussa ja lisäksi alttiita mittausvirheille tai, toisin sanoen, satunnaiselle ei-kiinnostavalle vaihtelulle. Nyt kuitenkin suuri osa indikaattoreista on aiemmassa tutkimuksessa testattuja ja myös niiden tuottama johdonmukainen kuva puhuu tulosten luotettavuuden puolesta.

Aineisto alkaa olla jo varsin iäkäs, mikä voi herättää kysymyksen käyttökelpoisuudesta. Kyseessä oli ainoa tarkoitukseemme soveltuva aineisto, mikä selittää sen käytön. Emme pidä aineiston ikääkään varsinaisesti ongelmana. Vaikka yksittäisen asuinalueet saattavat joskus muuttua melko nopeastikin, on yleiskuva kuitenkin se, että kaupungin ”sosiaalinen kartta” ja asioiden väliset yhteydet ovat varsin pysyviä. Esimerkiksi asuinalueen sosioekonominen tilanne ja asukkaiden kokemukset voivat muuttua tällaisella vajaan vuosikymmenen aikajänteellä. On kuitenkin äärimmäisen epätodennäköistä, että näiden välinen yhteys muuttuisi. Tätä näkökulmaa puoltaa se, että vastaavat yhteydet tulevat usein esiin eri aikoina ja eri konteksteissa kerätyistä aineistoista.

Varsinaisten teknisten seikkojen lisäksi on useita näkökulmia, joita tutkimuksemme ei käsitellyt. Esimerkiksi sekoittamisen raekoko on tällainen kysymys. Ei ole välttämättä

yhdentekevää, miten sekoittaminen käytännössä alueen sisällä tehdään. Esimerkiksi sosiaalinen integraatio voi riippua siitä, onko vuokratunnus tunnistettavissa omina taloinaan vai – kuten joissakin harvoissa tapauksissa – käytetäänkö mikrotason sekoittamista sekataloratkaisuissa. Erottavat ”kaupungin vuokratunnukset” voivat synnyttää symbolisia ja konkreettisiakin rajanvetoja, kun halutaan vaikkapa määritellä, ketkä lapset saavat leikkiä milläkin pihalla tai keitä tervehditään ja keitä ei. Jutta Juveniuksen tuleva väitöskirja tarkastelee juuri sekatalokysymystä ja tulee tarjoamaan valmistuessaan tärkeää uutta näyttöä sekoittamiskeskusteluun. Lisätutkimus sekoittamisen skaalan merkityksestä olisi tärkeää käytännön suunnittelutyön tueksi.

Mainittakoon myös, että yksityisen vuokratunnuksen tilanne on herättänyt viime aikoina huolta kaupunkien eri asiantuntijoiden keskuudessa. On jopa esitetty, että julkisesti tuettu kanta ei enää ole niin merkittävä eriytymiseen liittyvä tekijä kuin yksityinen vuokratunnus. Yksityiseen kantaan liittyikin omia erityiskysymyksiään muun muassa sääntelyyn liittyen. Siinä missä kaupungin toimijat kertovat kaupungin pyrkivän tasapainottamaan asukaskoostumusta talotasolla ei yksityisillä toimijoilla välttämättä ole vastaavia pyrkimyksiä. Toisaalta tuetun kannan sisälläkin eri toimijoilla voi olla erilaisia periaatteita ja käytäntöjä. Hallintasuhteiden monimuotoisuuteen ja sen seurauksiin paneutuminen onkin luonteva suunta jatkotutkimuksille, jotta saamme selville, missä määrin hallintasuhteiden sekoittaminen pystyy nyt ja lähitulevaisuudessa ohjaamaan asukasväestön sosiodemografista rakennetta.

Lopuksi korostamme, että käytännön toimijoiden asiantuntemus on ratkaisevassa roolissa, kun pohditaan tutkimustulosten soveltamista. Yleistäviä tuloksia tarjoavat tutkimukset eivät aina valaise riittävästi jonkin tietyn asuinalueen kehittämistä, sillä tapauskohtaisia huomioitavia seikkoja on käytännössä aina suuri määrä. Sama koskee myös tapaustutkimuksia, sillä niitä koskeva näyttö ei aina siirry ongelmitta toisiin tapauksiin.

Näiden varauksien valossa pidämme tutkimustamme tärkeänä lisänä aihepiiristä käytävään keskusteluun, sillä uskomme sen ruokkivan aiheesta käytävää keskustelua ja näin edistävän aihepiirin kokonaisymmärrystä.

Rahoitus

Tutkimuksen tekijät haluavat kiittää seuraavia tahoja tutkimuksen rahoituksesta: Turun kaupungin kaupunkitutkimusohjelma/Länsi-Suomen yleishyödyllinen asuntosäätiö–LS-YHAS (apuraha: Kemppainen); Katumetro-konsortio: projekti Kynnyksellä (Kortteinen & Kemppainen); Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit: Kaupunkitutkimusinstituutin rahoitus (Kemppaisen tutkijatohtorikausi).

Kiitokset

Haluamme kiittää Vantaan kaupungin tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvistiä avusta aineistojen saannin ja hyödyllisten kommenttien osalta. Lisäksi haluaisimme kiittää tutkimusta kommentoineita vertaisarvioijia erittäin hyödyllisistä havainnoista, joiden myötä saimme muotoiltua ajatuksemme selkeämmin ja vakuuttavammin. Kaikki mahdolliset jäljellejääneet virheet ja epäselvyydet ovat luonnollisesti yksinomaan kirjoittajien vastuulla.

Lähteet

- Ala-Outinen A (2010):** Hyvinvoinnin tukiverkko koetuksella. Helsingin palveluvirastojen toiminta kaupunginosien eriytymisen ehkäisemiseksi. *Tutkimuksia* 2010:3. Helsingin kaupungin tietokeskus.
- Amérigo M & Aragonés J (1997).** A theoretical and methodological approach to the study of residential satisfaction. *Journal of environmental psychology* 17(1): 47–57.
- ARA (2020):** Asukasvalinta ARA-vuokra- ja osaomistusasuntoihin. Päivitetty 22.4.2020. <https://www.ara.fi/asukasvalinta>, viitattu 12.5.2020.
- Brunton-Smith I & Sturgis P (2011):** Do neighborhoods generate fear of crime? An empirical test using the British Crime Survey. *Criminology* 49(2): 331–369.
- Brunton-Smith I & Jackson J (2012):** Urban fear and its roots in place. Teoksessa: Ceccato V (ed): *The urban fabric of crime and fear*. Dordrecht, Springer, pp. 55–82.
- Ceccato V & Haining R (2005):** Assessing the geography of vandalism: Evidence from a Swedish city. *Urban Studies* 42(9): 1637–1656.
- Chandola T (2001):** The fear of crime and area differences in health. *Health & Place* 7(2) 105–116.
- Cheshire P (2009):** Policies for mixed communities: faith-based displacement activity? *International Regional Science Review* 32(3): 343–375.
- De Groot C, Mulder C & Manting D (2011):** Intentions to move and actual moving behaviour in the Netherlands. *Housing Studies* 26(3): 307–328.
- Dommermuth L & Klüsener S (2019):** Formation and realisation of moving intentions across the adult life course. *Population, Space and Place* 25(5): e2212.
- Engels F (1993)[1845]:** *The Condition of the Working Class in England*. Oxford University Press, Oxford.
- Espoon kaupunki (2017):** Espoo-tarina. Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.9.2017. <https://www.espoo.fi/download/noname/%7BD2192649-32C3-4E01-8EB1-7CA033DC1945%7D/98258>, viitattu 5.6.2020.
- Galster G & Hesser G (1981):** Residential Satisfaction: Compositional and Contextual Correlates. *Environment and Behavior* 13(6): 735–758.
- Galster G (2007):** Neighbourhood social mix as a goal of housing policy: a theoretical analysis. *European Journal of Housing Policy* 7(1): 19–43.
- Galster G (2012):** The mechanism (s) of neighbourhood effects: Theory, evidence, and policy implications. Teoksessa Van Ham M ym. (toim.): *Neighbourhood effects research: New perspectives* (pp. 23–56). Springer, Dordrecht.
- Green G, Gilbertson J & Grimsley M (2002):** Fear of crime and health in residential tower blocks. *European Journal of Public Health* 12(1): 10–15.
- Gould W, Pitblado J & Sribney W (2006):** *Maximum Likelihood Estimation with Stata*. Kolmas painos. Texas, Stata Press.
- Gutierrez R (2001):** How conservative will the results be when using the Taylor linearization approach? Stata FAQ. Lokakuu 2001. <https://www.stata.com/support/faqs/statistics/taylor-linearization-approach/>, viitattu 12.5.2020.
- Hale C (1996):** Fear of crime. A review of the literature. *International Review of Victimology* 4(2): 79–150.

- Hansen B (2000):** Sample splitting and threshold estimation. *Econometrica* 68(3): 575–603.
- Helsingin Sanomat (2014):** Siilitien nuoriso-ongelma otettu opiksi Helsingin asuntopolitiikassa. HS 50 vuotta sitten. HS 20.4.2014.
- Helsingin kaupunki (2016):** Kotikaupunkina Helsinki. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2016. Helsingin kaupunki, Helsinki. https://www.hel.fi/static/kanslia/Julkaisut/Kotikaupunkina-Helsinki/2016/am-ohjelma2016_fi_low.pdf, viitattu 5.6.2020.
- Henning C and Lieberg M (1996):** Strong ties or weak ties? Neighbourhood networks in a new perspective. *Scandinavian Housing and Planning Research* 13(1): 3–26.
- Huang Z & Du X (2015):** Assessment and determinants of residential satisfaction with public housing in Hangzhou, China. *Habitat International* 47: 218–230.
- Kearns A & Forrest R (2000):** Social cohesion and multilevel urban governance. *Urban Studies* 37(5/6): 995–1017.
- Kearns A & Mason P (2007):** Mixed tenure communities and neighbourhood quality. *Housing Studies* 22(5): 661–691.
- Kemppainen T, Lönnqvist H & Tuominen M (2014).** Turvattomuus ei jakaudu tasan: Mitkä asuinalueen piirteet selittävät helsinkiläisten kokemaa turvattomuutta? *Yhteiskuntapolitiikka* 79(1), 5–20.
- Kemppainen T (2017):** *Disorder and insecurity in a residential context. A study focusing on Finnish suburban housing estates built in the 1960s and 1970s.* City of Helsinki, Research series 2017:2.
- Kemppainen T, Elovainio M, Kortteinen M & Vaattovaara M (2019):** Involuntary staying and self-rated health: A multilevel study on housing, health and neighbourhood effects. *Urban Studies*, March 27, 2019.
- Kemppainen T, Kauppinen TM, Stjernberg M & Sund R (2018):** Tenure structure and perceived social disorder in post-WWII suburban housing estates: A multi-level study with a representative sample of estates. *Acta Sociologica* 61(3): 246–262.
- Kemppainen T, Kemppainen L, Kuusio H, Rask S & Saukkonen P (2020):** Multifocal Integration and Marginalisation: A Theoretical model and an empirical study on three immigrant groups. *Sociology*, March 30, 2020.
- Kemppainen T & Saarsalmi (2015):** Perceived social disorder in suburban housing estates in the Helsinki region: a contextual analysis. *Research on Finnish Society* 8: 47–60.
- Kim D (2008):** Blues from the neighborhood? Neighborhood characteristics and depression. *Epidemiological Reviews* 30: 101–117.
- Kortteinen M, Tuominen M & Vaattovaara M (2001):** Helsingin sosiaalimaantieteellinen rakenne ja pahoinpitelyrikollisuus. *Yhteiskuntapolitiikka* 66(4): 318–328.
- Kortteinen M, Tuominen M & Vaattovaara M (2005):** Asumistoiveet, sosiaalinen epäjärjestys ja kaupunkisuunnittelu pääkaupunkiseudulla. *Yhteiskuntapolitiikka* 70(2): 121–131.
- Kleinhans R and Bolt G (2014):** More than just fear: on the intricate interplay between perceived neighborhood disorder, collective efficacy, and action. *Journal of Urban Affairs* 36(3): 420–446.
- Kubrin C (2010):** Shaw, Clifford R., and Henry D. McKay: Social disorganization theory. Teoksessa Wilcox P & Cullen F (toim.): *Encyclopedia of Criminological Theory*. Thousand Oaks, Sage, pp. 827–833.
- Laaksonen S, Kemppainen T, Stjernberg M, Kortteinen M, Vaattovaara M & Lönnqvist H (2015):** Tackling city-regional dynamics in a survey using grid sampling. *Survey Research Methods* 9(1): 45–55.

- Lorenc T ym. (2012):** Crime, fear of crime, environment, and mental health and wellbeing: mapping review of theories and causal pathways. *Health & Place* 18(4): 757–765.
- Lu M (1998):** Analyzing migration decisionmaking: Relationships between residential satisfaction, mobility intentions, and moving behavior. *Environment and Planning A* 30(8): 1473–1495.
- Lu M (1999):** Determinants of residential satisfaction: Ordered logit vs. regression models. *Growth and Change* 30(2): 264–287.
- Lönnqvist H (2019):** Henkilökohtainen tiedonanto. Vantaan kaupunki.
- Marcus S (2015):** *Engels, Manchester, and the Working Class*. Routledge, London.
- Musterd S & Andersson R (2005):** Housing mix, social mix, and social opportunities. *Urban Affairs Review* 40(6): 761–790.
- Park R, Burgess E, McKenzie R (1925):** *The City*. University of Chicago Press, Chicago.
- Pulma P (2000):** Kasvun katveessa. Teoksessa: Schulman H, Pulma P & Aalto S (toim.): *Helsingin historia vuodesta 1945* (2). Helsinki: Helsingin kaupunki.
- Rising B (2013):** Using Predictive Margins to Make Clearer Explanations. StataCorp LP. Indian Stata Users Group Meeting, 1 August 2013. https://www.stata.com/meeting/india13/materials/in13_rising.pdf, viitattu 8.5.2020.
- Ross C & Mirowsky J (1999):** Disorder and decay. The concept and measurement of perceived neighborhood disorder. *Urban Affairs Review* 34(3): 412–432.
- Rowlands R, Murie A & Tice A (2006):** *More than tenure mix: developer and purchaser attitudes to new housing estates*. Homestead, Joseph Roundtree Foundation.
- Sampson R & Groves W (1989):** Community structure and crime: testing social-disorganization theory. *American Journal of Sociology* 94(4): 774–802.
- Sampson R, Raudenbush S & Earls F (1997):** Neighborhoods and violent crime: a multilevel study of collective efficacy. *Science* 277(5328): 918–924.
- Sampson R & Raudenbush S (1999):** Systematic social observation of public spaces: a new look at disorder in urban neighborhoods. *American Journal of Sociology* 105(3): 603–651.
- Sautkina E, Bond L & Kearns A (2012):** Mixed evidence on mixed tenure effects: findings from a systematic review of UK studies, 1995–2009. *Housing Studies* 27(6): 748–782.
- Schelling T (1969):** Models of Segregation. *American Economic Review* 59(2): 488–493.
- Schelling T (1971):** Dynamic Models of Segregation. *Journal of Mathematical Sociology* 1: 143–186.
- Schisterman E, Cole S & Platt (2009).** Overadjustment bias and unnecessary adjustment in epidemiologic studies. *Epidemiology* 20(4): 488–495.
- Schulman H (2000):** Helsingin suunnittelu ja rakentuminen. Teoksessa: Schulman H, Pulma P & Aalto S (toim.): *Helsingin historia vuodesta 1945* (2). Helsinki: Helsingin kaupunki.
- Shaw C & McKay H (1942):** *Juvenile Delinquency and Urban Areas*. Chicago, University of Chicago Press.
- Skifter Andersen H (2008):** Why do residents want to leave deprived neighbourhoods? The importance of residents' subjective evaluations of their neighbourhood and its reputation. *Journal of Housing and the Built Environment* 23: 79–101.
- Speare A (1974):** Residential satisfaction as an intervening variable in residential mobility. *Demography* 11: 173–188.

- Stata (2013a):** Stata Multilevel Mixed-Effects Reference Manual. Release 13. Texas, StataPress. <https://www.stata.com/manuals13/me.pdf>, viitattu 14.5.2020.
- Stata (2013b):** Stata Survey Data Reference Manual. Release 13. Texas, Statapress. <https://www.stata.com/manuals13/svy.pdf>, viitattu 14.5.2020.
- Stata (2019):** Threshold regression (<https://www.stata.com/manuals/tsthreshold.pdf>, luettu 23.10.2019).
- Stafford M, Chandola T & Marmot M (2007):** Association between fear of crime and mental health and physical functioning. *American Journal of Public Health* 97(11): 2076–2081.
- Steenbeek W & Hipp J (2011):** A longitudinal test of social disorganization theory: feedback effects among cohesion, social control, and disorder. *Criminology* 49(3): 833–871.
- Tampereen kaupunki (2018):** Segregaation ennaltaehkäisyn työkalupakki. https://www.tampere.fi/tiedostot/s/Uy4jwdxIB/Segregaation_ennaltaehkaisyn_tyokalupakki.pdf, viitattu 5.6.2020.
- Thorlindsson T & Bernburg J (2004):** Durkheim's theory of social order and deviance: a multi-level test. *European Sociological Review* 20(4): 271–285.
- Tunstall R & Felton A (2006):** In the mix. *A review of mixed income, mixed tenure and mixed communities: what do we know?* London, Housing Corporation.
- Turun kaupunki (2019):** Toimenpideohjelma syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja sosiaalisesti kestävästä kaupunkikehityksen edistämiseksi. <http://ah.turku.fi/kh/2019/0121003x/Images/1681341.pdf>, viitattu 5.6.2019.
- Vantaan kaupunki (2018):** Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset. Kaupunginvaltuusto 18.6.2018. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/140106_Vantaan_maa-ja_asuntopoliittiset_linjaukset_18.6.2018_web.pdf, viitattu 5.6.2020.
- Van Ham M & Manley D (2010):** The effect of neighbourhood housing tenure mix on labour market outcomes: a longitudinal investigation of neighbourhood effects. *Journal of Economic Geography* 10(2): 257–282.
- Van Kempen R & Bolt G (2009):** Social cohesion, social mix, and urban policies in the Netherlands. *Journal of Housing and the Built Environment* 24(4): 457–475.
- Williams R (2020):** Using Stata's Margins command to estimate and interpret adjusted predictions and marginal effects. Stata User Group Meeting, Chicago, 14.7.2011. Päivitetty 21.1.2020. University of Notre Dame. <https://www3.nd.edu/~rwilliam/stats/Margins01.pdf>, viitattu 11.5.2020.
- YM (2020):** Lähiöohjelma 2020–2022 – hyvinvointia ja elinvoimaa. https://www.ym.fi/fi-FI/Asuminen/Ohjelmat_ja_strategiat/Lahioohjelma, viitattu 5.6.2020.
- Zhang J (2011):** Tipping and residential segregation: a unified Schelling model. *Journal of Regional Science* 51(1): 167–193.

Liitteet

Liite 1. Aineiston kuvailevat tunnusluvut

Koettu turvattomuus asuinalueella	n	%
Turvaton	507	8.6
Ei	5 364	91.4

Matala kokonaisarvosana asuinalueelle	n	%
Kyllä	906	14.6
Ei	5 319	85.5

Asumisloukussa nykyisellä alueella	n	%
Kyllä	754	12.6
Ei	5 245	87.4

Muuttohalukkuus toiselle alueella	n	%
Kyllä	344	5.5
Ei	5 910	94.5

Sukupuoli	n	%
Mies	2 500	39.7
Nainen	3 791	60.3

Ikä	n	%
25–34	1 102	17.5
35–44	1 045	16.6
45–54	1 284	20.4
55–64	1 581	25.1
65–74	1 279	20.3

Korkein koulutus	n	%
Peruskoulu	505	8.4
Toinen aste	1 166	19.4
Korkeakoulu	4 345	72.2

Pääasiallinen toiminta	n	%
Yrittäjä	477	7.9
Johtavassa asemassa	590	9.8
Toimihenkilö	1 693	28.1
Työntekijä	1 125	18.6
Opiskelija	146	2.4
Työtön	163	2.7
Eläke	1 575	26.1
Kotiäiti / -isä	160	2.7
Muu	106	1.8

Liite 1. Aineiston kuvailevat tunnusluvut, jatkuu...

Kotitalous	n	%
Yksin	1 496	24.0
Puoliso	2 664	42.7
Puoliso ja lapsi(a)	1 739	27.9
Yksinhuoltaja	262	4.2
Muu	82	1.3

Taloudellinen toimeentulo	n	%
Erinomaisesti	1 034	16.7
Hyvin	2 622	42.4
Kohtalaisesti	2 038	33.0
Melko huonosti	377	6.1
Huonosti	109	1.8

Asuintalo	n	%
Kerrostalo 5+ kerr.	1 912	30.6
Kerrostalo 2-4 kerr.	1 651	26.5
Rivitalo	867	13.9
Paritalo	648	10.4
Omakotitalo	1 110	17.8
Muu	53	0.9

Hallintaperuste	n	%
Omistus	4 555	73.0
Yksityinen vuokra	651	10.4
Tuettu vuokra	740	11.9
ASO	161	2.6
OSA	29	0.5
Työsuhdeasunto	53	0.85
Muu	52	0.8

Asumisaika nykyisellä alueella	n	%
0–4	1 173	18.7
5–10	1 083	17.2
11–20	989	15.7
>20	1 443	22.9
Puuttuva tieto	1 603	25.5

Kunta	n	%
Espoo	1 906	30.3
Helsinki	3585	57.0
Vantaa	800	12.7

Lähiympäristö	n	%
Lähiö, 60–70-luku	1 053	16.86
Muu korkea	2 777	44.5
Matala	2 417	38.7

Liite 1. Aineiston kuvailevat tunnusluvut, jatkuu...

Faktoripistemuuttujat	n	Keskiarvo	Keskihajonta	Min	Max
Havaittu sos. häiriöt	6 291	0.0	1	-1.170	3.704
Asumistyytyväisyys	6 079	0.0	1	-5.725	1.528
Sosiaalinen integraatio naapurustoon	5 901	0.0	1	-2.273	3.698

Aluemuuttujat	n	Keskiarvo	Keskihajonta	Min	Max
Asukkaiden lukumäärä	183	2 794.9	1 972.027	244	10 448
Asukasmäärä per tilastoruutu (250×250m)	183	338.3	243.43	34.143	1 437
Tuetun vuokratkannan osuus	183	19.5	15.661	0	60.926
Asukkaiden keski-ikä	183	37.9	4.082	25.128	46.206
Asuinrakennusten osuus	183	0.9	0.108	0.385	0.991

Tuetun vuokratkannan osuus, luokiteltu	n	%
0 %	15	8.2
0.01–9.9 %	52	28.4
10–19.9 %	33	18.0
20–29.9 %	38	20.8
30–39.9 %	24	13.1
40–61 %	21	11.5

Kunta	n	%
Espoo	59	32.2
Helsinki	93	50.8
Vantaa	31	16.9

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept)

	Koettu turvattomuus (n=5 368 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Tuettu vuokratonta (ref: 0%)						
0.01–9.9 %	0.56	0.47	1.20	0.231	-0.36	1.49
10–19.9 %	0.81	0.50	1.63	0.105	-0.17	1.78
20–29.9 %	1.35	0.50	2.73	0.007	0.37	2.33
30–39.9 %	1.62	0.50	3.22	0.002	0.63	2.61
40–61 %	1.76	0.52	3.42	0.001	0.75	2.78
Väentiheys	0.00	0.00	2.15	0.033	0.00	0.00
Väestön keski-ikä	0.04	0.03	1.34	0.183	-0.02	0.09
Asuinrakennusten osuus	0.95	0.99	0.97	0.334	-0.99	2.90
Nainen	1.26	0.14	8.98	0.000	0.98	1.54
Ikä (ref: 25–34)						
35–44	-0.19	0.29	-0.68	0.500	-0.76	0.37
45–54	-0.25	0.26	-0.95	0.345	-0.76	0.27
55–64	-0.46	0.23	-1.97	0.050	-0.91	0.00
65–74	-0.43	0.31	-1.40	0.163	-1.03	0.17
Korkein koulutus (ref: peruskoulu)						
Toinen aste	0.32	0.27	1.19	0.234	-0.21	0.84
Korkeakoulu	0.15	0.23	0.67	0.501	-0.30	0.60
Pääasiallinen toiminta (ref: työntekijä)						
Yrittäjä	-0.15	0.28	-0.55	0.586	-0.70	0.40
Johtava asema	0.17	0.26	0.68	0.500	-0.33	0.68
Toimihenkilö	0.22	0.17	1.31	0.191	-0.11	0.56
Opiskelija	-0.05	0.31	-0.15	0.880	-0.67	0.57
Työtön	0.19	0.40	0.46	0.643	-0.60	0.97
Eläkeläinen	0.43	0.23	1.88	0.061	-0.02	0.88
Kotiäiti, -isä	-0.22	0.29	-0.74	0.458	-0.80	0.36
Muu	-0.08	0.46	-0.17	0.864	-0.99	0.83
Kotitalous (ref: yksinasuva)						
Puoliso	0.15	0.16	0.94	0.347	-0.16	0.47
Puoliso ja lapsi(a)	0.25	0.21	1.21	0.227	-0.16	0.66
Yksinhuoltaja	-0.42	0.26	-1.61	0.110	-0.94	0.10
Muu	0.49	0.47	1.05	0.295	-0.43	1.41

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Koettu turvattomuus (n=5 368 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Koettu toimeentulo (ref: erittäin hyvin)						
Hyvin	0.29	0.25	1.18	0.238	-0.20	0.78
Kohtalaisesti	0.79	0.23	3.41	0.001	0.33	1.25
Melko huonosti	1.05	0.31	3.39	0.001	0.44	1.66
Huonosti	1.63	0.41	3.95	0.000	0.82	2.45
Asuintalo (ref: kerrostalo, 5 kerrosta tai enemmän)						
Kerrostalo 2–4 kerrosta	-0.01	0.15	-0.08	0.933	-0.31	0.29
Rivitalo	-0.45	0.33	-1.37	0.172	-1.11	0.20
Paritalo	-0.66	0.43	-1.55	0.124	-1.50	0.18
Omakotitalo	-0.40	0.39	-1.05	0.296	-1.17	0.36
Muu	-0.60	0.65	-0.93	0.356	-1.88	0.68
Hallintaperuste (ref: omistus)						
Yksityinen vuokra	0.21	0.24	0.90	0.370	-0.26	0.68
Tuettu vuokra	0.37	0.19	1.89	0.060	-0.02	0.75
Asumisoikeus	0.41	0.28	1.45	0.148	-0.15	0.97
Osaomistus	0.71	0.81	0.88	0.377	-0.88	2.30
Työsuhde	0.01	0.45	0.02	0.988	-0.89	0.90
Muu	1.17	0.55	2.10	0.037	0.07	2.26
Asumisaika alueella (ref: 0–4 v)						
4–10 vuotta	0.24	0.22	1.09	0.278	-0.20	0.69
10–20 vuotta	-0.06	0.21	-0.27	0.784	-0.47	0.36
20 vuotta +	0.14	0.21	0.66	0.512	-0.27	0.55
Tieto puuttuu	0.31	0.21	1.52	0.131	-0.09	0.72
Asuinkunta (ref: Espoo)						
Helsinki	-0.32	0.23	-1.38	0.168	-0.77	0.14
Vantaa	0.23	0.25	0.95	0.344	-0.25	0.72
Lähiympäristö (ruutu; ref: lähiö)						
Matala	-0.57	0.36	-1.58	0.115	-1.28	0.14
Muu korkea	0.04	0.21	0.18	0.855	-0.37	0.44
Vakiotermi	-7.66	1.62	-4.72	0.000	-10.86	-4.46

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Sosiaaliset häiriöt (n=5 696 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Tuettu vuokratonta (ref: 0%)						
0.01–9.9 %	0.07	0.12	0.58	0.560	-0.16	0.30
10–19.9 %	0.14	0.12	1.14	0.254	-0.10	0.37
20–29.9 %	0.31	0.12	2.64	0.009	0.08	0.55
30–39.9 %	0.47	0.14	3.40	0.001	0.20	0.74
40–61 %	0.49	0.14	3.51	0.001	0.21	0.76
Väentiheys	0.00	0.00	2.41	0.017	0.00	0.00
Väestön keski-ikä	0.01	0.01	1.14	0.255	-0.01	0.03
Asuinrakennusten osuus	0.14	0.36	0.39	0.694	-0.57	0.85
Nainen	0.00	0.03	-0.12	0.901	-0.06	0.05
Ikä (ref: 25–34)						
35–44	0.14	0.06	2.21	0.028	0.01	0.26
45–54	0.13	0.05	2.56	0.011	0.03	0.24
55–64	0.02	0.06	0.34	0.736	-0.10	0.14
65–74	-0.05	0.08	-0.60	0.551	-0.22	0.12
Korkein koulutus (ref: peruskoulu)						
Toinen aste	0.08	0.06	1.28	0.203	-0.04	0.19
Korkeakoulu	0.08	0.05	1.53	0.127	-0.02	0.19
Pääasiallinen toiminta (ref: työntekijä)						
Yrittäjä	-0.08	0.06	-1.35	0.179	-0.20	0.04
Johtava asema	-0.05	0.05	-1.01	0.314	-0.16	0.05
Toimihenkilö	-0.02	0.05	-0.43	0.666	-0.11	0.07
Opiskelija	-0.07	0.09	-0.74	0.461	-0.25	0.11
Työtön	-0.19	0.13	-1.46	0.146	-0.44	0.07
Eläkeläinen	-0.10	0.07	-1.41	0.159	-0.23	0.04
Kotiäiti, -isä	-0.06	0.09	-0.67	0.502	-0.23	0.11
Muu	-0.02	0.12	-0.18	0.856	-0.25	0.21
Kotitalous (ref: yksinasuva)						
Puoliso	0.03	0.04	0.65	0.518	-0.05	0.10
Puoliso ja lapsi(a)	0.01	0.05	0.32	0.750	-0.08	0.11
Yksinhuoltaja	0.05	0.07	0.82	0.412	-0.08	0.18
Muu	0.06	0.12	0.47	0.637	-0.18	0.29

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Sosiaaliset häiriöt (n=5 696 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Koettu toimeentulo (ref: erittäin hyvin)						
Hyvin	0.11	0.04	2.42	0.016	0.02	0.19
Kohtalaisesti	0.27	0.04	5.95	0.000	0.18	0.36
Melko huonosti	0.46	0.07	6.30	0.000	0.31	0.60
Huonosti	0.75	0.16	4.64	0.000	0.43	1.06
Asuintalo (ref: kerrostalo, 5 kerrosta tai enemmän)						
Kerrostalo 2–4 kerrosta	-0.16	0.05	-2.92	0.004	-0.27	-0.05
Rivitalo	-0.38	0.07	-5.01	0.000	-0.52	-0.23
Paritalo	-0.41	0.09	-4.73	0.000	-0.58	-0.24
Omakotitalo	-0.37	0.08	-4.61	0.000	-0.53	-0.21
Muu	-0.22	0.17	-1.35	0.177	-0.55	0.10
Hallintaperuste (ref: omistus)						
Yksityinen vuokra	0.04	0.06	0.72	0.471	-0.07	0.16
Tuettu vuokra	0.20	0.06	3.56	0.000	0.09	0.31
Asumisoikeus	-0.03	0.11	-0.28	0.782	-0.24	0.18
Osaomistus	0.02	0.19	0.10	0.918	-0.36	0.40
Työsuhde	0.38	0.17	2.31	0.022	0.06	0.71
Muu	0.32	0.21	1.53	0.128	-0.09	0.74
Asumisaika alueella (ref: 0–4 v)						
4–10 vuotta	0.18	0.05	3.59	0.000	0.08	0.28
10–20 vuotta	0.30	0.06	4.85	0.000	0.18	0.42
20 vuotta +	0.30	0.06	5.32	0.000	0.19	0.41
Tieto puuttuu	0.16	0.06	2.95	0.004	0.05	0.27
Asuinkunta (ref: Espoo)						
Helsinki	0.13	0.07	1.91	0.058	0.00	0.26
Vantaa	0.19	0.06	3.11	0.002	0.07	0.31
Lähiympäristö (ruutu; ref: lähiö)						
Matala	-0.29	0.08	-3.66	0.000	-0.45	-0.13
Muu korkea	-0.10	0.07	-1.34	0.181	-0.24	0.04
Vakiotermi	-1.14	0.47	-2.42	0.017	-2.07	-0.21

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Matala arvosana asuinalueelle (4–7) (n=5 670 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Tuettu vuokratonta (ref: 0%)						
0.01–9.9 %	0.56	0.52	1.08	0.282	-0.46	1.58
10–19.9 %	0.41	0.53	0.78	0.436	-0.63	1.46
20–29.9 %	1.17	0.52	2.27	0.025	0.15	2.19
30–39.9 %	1.46	0.54	2.70	0.008	0.39	2.53
40–61 %	1.64	0.56	2.93	0.004	0.54	2.75
Väentiheys	0.00	0.00	-0.36	0.717	0.00	0.00
Väestön keski-ikä	-0.02	0.02	-0.91	0.366	-0.07	0.03
Asuinrakennusten osuus	1.12	0.76	1.48	0.140	-0.37	2.61
Nainen	-0.22	0.11	-2.12	0.036	-0.43	-0.02
Ikä (ref: 25–34)						
35–44	-0.04	0.21	-0.17	0.865	-0.45	0.38
45–54	0.24	0.20	1.20	0.231	-0.15	0.62
55–64	-0.02	0.20	-0.13	0.900	-0.41	0.36
65–74	-0.15	0.26	-0.57	0.567	-0.67	0.37
Korkein koulutus (ref: peruskoulu)						
Toinen aste	0.21	0.22	0.98	0.328	-0.22	0.64
Korkeakoulu	0.12	0.20	0.62	0.535	-0.27	0.52
Pääasiallinen toiminta (ref: työntekijä)						
Yrittäjä	0.09	0.23	0.37	0.711	-0.37	0.54
Johtava asema	-0.57	0.25	-2.31	0.022	-1.05	-0.08
Toimihenkilö	-0.11	0.16	-0.67	0.505	-0.42	0.21
Opiskelija	-0.10	0.26	-0.39	0.700	-0.61	0.41
Työtön	-0.24	0.27	-0.88	0.378	-0.77	0.29
Eläkeläinen	-0.18	0.22	-0.82	0.415	-0.61	0.25
Kotiäiti, -isä	-0.99	0.67	-1.48	0.140	-2.30	0.33
Muu	-0.31	0.43	-0.73	0.466	-1.16	0.53
Kotitalous (ref: yksinasuva)						
Puoliso	-0.01	0.11	-0.06	0.954	-0.23	0.22
Puoliso ja lapsi(a)	-0.19	0.17	-1.10	0.272	-0.53	0.15
Yksinhuoltaja	-0.24	0.24	-1.03	0.303	-0.71	0.22
Muu	-0.11	0.35	-0.31	0.755	-0.80	0.58

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Matala arvosana asuinalueelle (4–7) (n=5 670 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Koettu toimeentulo (ref: erittäin hyvin)						
Hyvin	0.51	0.23	2.28	0.024	0.07	0.96
Kohtalaisesti	1.08	0.23	4.69	0.000	0.63	1.54
Melko huonosti	1.31	0.27	4.82	0.000	0.77	1.85
Huonosti	1.80	0.34	5.34	0.000	1.14	2.47
Asuintalo (ref: kerrostalo, 5 kerrosta tai enemmän)						
Kerrostalo 2–4 kerrosta	-0.36	0.12	-2.96	0.004	-0.60	-0.12
Rivitalo	-0.53	0.27	-1.94	0.054	-1.07	0.01
Paritalo	-1.14	0.32	-3.56	0.000	-1.77	-0.51
Omakotitalo	-0.88	0.35	-2.51	0.013	-1.57	-0.19
Muu	0.81	0.47	1.70	0.090	-0.13	1.74
Hallintaperuste (ref: omistus)						
Yksityinen vuokra	0.14	0.22	0.63	0.532	-0.30	0.57
Tuettu vuokra	0.39	0.15	2.49	0.014	0.08	0.69
Asumisoikeus	-0.10	0.23	-0.43	0.669	-0.55	0.35
Osaomistus	0.36	0.55	0.67	0.506	-0.71	1.44
Työsuhde	0.65	0.38	1.72	0.087	-0.10	1.40
Muu	0.50	0.41	1.22	0.225	-0.31	1.32
Asumisaika alueella (ref: 0–4 v)						
4–10 vuotta	-0.12	0.14	-0.87	0.387	-0.39	0.15
10–20 vuotta	-0.15	0.20	-0.74	0.463	-0.55	0.25
20 vuotta +	-0.28	0.16	-1.77	0.079	-0.60	0.03
Tieto puuttuu	-0.02	0.16	-0.11	0.911	-0.34	0.30
Asuinkunta (ref: Espoo)						
Helsinki	-0.15	0.20	-0.76	0.447	-0.54	0.24
Vantaa	0.44	0.19	2.27	0.025	0.06	0.82
Lähiympäristö (ruutu; ref: lähiö)						
Matala	-0.83	0.31	-2.63	0.009	-1.45	-0.21
Muu korkea	-0.18	0.15	-1.18	0.239	-0.48	0.12
Vakiotermi	-2.74	1.32	-2.07	0.040	-5.34	-0.13

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Asumistyytyväisyys (n=5 220 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Tuettu vuokratonta (ref: 0%)						
0.01–9.9 %	-0.15	0.15	-1.05	0.296	-0.44	0.14
10–19.9 %	-0.26	0.15	-1.72	0.087	-0.56	0.04
20–29.9 %	-0.50	0.15	-3.28	0.001	-0.80	-0.20
30–39.9 %	-0.67	0.17	-3.84	0.000	-1.01	-0.32
40–61 %	-0.77	0.17	-4.42	0.000	-1.12	-0.43
Väentiheys	0.00	0.00	-1.44	0.151	0.00	0.00
Väestön keski-ikä	-0.01	0.01	-0.85	0.398	-0.03	0.01
Asuinrakennusten osuus	-0.60	0.36	-1.66	0.098	-1.32	0.11
Nainen	0.13	0.03	4.47	0.000	0.07	0.19
Ikä (ref: 25–34)						
35–44	0.06	0.06	1.10	0.271	-0.05	0.17
45–54	-0.02	0.05	-0.43	0.669	-0.13	0.08
55–64	0.06	0.06	0.92	0.359	-0.07	0.18
65–74	0.14	0.09	1.51	0.134	-0.04	0.31
Korkein koulutus (ref: peruskoulu)						
Toinen aste	-0.07	0.06	-1.09	0.277	-0.20	0.06
Korkeakoulu	-0.14	0.05	-2.72	0.007	-0.24	-0.04
Pääasiallinen toiminta (ref: työntekijä)						
Yrittäjä	0.06	0.06	0.92	0.360	-0.07	0.18
Johtava asema	0.01	0.05	0.19	0.852	-0.09	0.11
Toimihenkilö	-0.02	0.04	-0.39	0.699	-0.10	0.07
Opiskelija	0.04	0.10	0.37	0.711	-0.16	0.23
Työtön	0.16	0.11	1.49	0.138	-0.05	0.38
Eläkeläinen	0.08	0.07	1.09	0.277	-0.06	0.23
Kotiäiti, -isä	0.12	0.09	1.29	0.199	-0.06	0.31
Muu	0.16	0.12	1.37	0.173	-0.07	0.39
Kotitalous (ref: yksinasuva)						
Puoliso	-0.05	0.04	-1.33	0.185	-0.13	0.03
Puoliso ja lapsi(a)	-0.02	0.05	-0.46	0.648	-0.12	0.08
Yksinhuoltaja	0.02	0.08	0.22	0.830	-0.14	0.18
Muu	-0.27	0.15	-1.77	0.078	-0.56	0.03

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Asumistyytyväisyys (n=5 220 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Koettu toimeentulo (ref: erittäin hyvin)						
Hyvin	-0.22	0.04	-5.15	0.000	-0.31	-0.14
Kohtalaisesti	-0.39	0.05	-8.21	0.000	-0.48	-0.30
Melko huonosti	-0.57	0.09	-6.27	0.000	-0.74	-0.39
Huonosti	-0.81	0.13	-6.24	0.000	-1.07	-0.55
Asuintalo (ref: kerrostalo, 5 kerrosta tai enemmän)						
Kerrostalo 2–4 kerrosta	0.20	0.04	4.57	0.000	0.11	0.29
Rivitalo	0.40	0.08	4.96	0.000	0.24	0.56
Paritalo	0.44	0.10	4.47	0.000	0.25	0.64
Omakotitalo	0.42	0.09	4.48	0.000	0.24	0.60
Muu	0.09	0.21	0.45	0.653	-0.32	0.51
Hallintaperuste (ref: omistus)						
Yksityinen vuokra	-0.01	0.06	-0.16	0.871	-0.13	0.11
Tuettu vuokra	-0.20	0.06	-3.34	0.001	-0.32	-0.08
Asumisoikeus	-0.18	0.12	-1.43	0.156	-0.42	0.07
Osaomistus	-0.06	0.19	-0.31	0.757	-0.42	0.31
Työsuhde	-0.15	0.21	-0.72	0.475	-0.57	0.26
Muu	-0.06	0.17	-0.34	0.734	-0.39	0.27
Asumisaika alueella (ref: 0–4 v)						
4–10 vuotta	0.01	0.05	0.27	0.787	-0.09	0.12
10–20 vuotta	-0.05	0.06	-0.87	0.385	-0.16	0.06
20 vuotta +	-0.03	0.05	-0.54	0.592	-0.13	0.07
Tieto puuttuu	-0.01	0.05	-0.14	0.892	-0.10	0.09
Asuinkunta (ref: Espoo)						
Helsinki	0.11	0.08	1.29	0.200	-0.06	0.27
Vantaa	-0.36	0.07	-5.11	0.000	-0.50	-0.22
Lähiympäristö (ruutu; ref: lähiö)						
Matala	0.21	0.09	2.26	0.025	0.03	0.39
Muu korkea	0.07	0.05	1.20	0.230	-0.04	0.17
Vakiotermi	1.23	0.50	2.45	0.015	0.24	2.22

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Integraatio (n=5 430 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Tuettu vuokratonta (ref: 0%)						
0.01–9.9 %	0.03	0.05	0.56	0.576	-0.07	0.12
10–19.9 %	0.03	0.05	0.55	0.580	-0.08	0.13
20–29.9 %	0.04	0.05	0.72	0.474	-0.07	0.14
30–39.9 %	0.01	0.07	0.18	0.858	-0.12	0.15
40–61 %	-0.07	0.08	-0.83	0.409	-0.23	0.09
Väentiheys	0.00	0.00	-0.71	0.480	0.00	0.00
Väestön keski-ikä	0.00	0.01	0.02	0.983	-0.01	0.01
Asuinrakennusten osuus	0.31	0.21	1.49	0.137	-0.10	0.71
Nainen	-0.01	0.03	-0.46	0.649	-0.08	0.05
Ikä (ref: 25–34)						
35–44	0.20	0.06	3.59	0.000	0.09	0.31
45–54	0.09	0.06	1.52	0.130	-0.03	0.20
55–64	0.18	0.05	3.34	0.001	0.07	0.29
65–74	0.32	0.08	3.89	0.000	0.16	0.48
Korkein koulutus (ref: peruskoulu)						
Toinen aste	0.05	0.07	0.63	0.527	-0.10	0.19
Korkeakoulu	-0.03	0.07	-0.43	0.665	-0.18	0.11
Pääasiallinen toiminta (ref: työntekijä)						
Yrittäjä	0.18	0.07	2.71	0.007	0.05	0.31
Johtava asema	0.13	0.06	2.05	0.042	0.00	0.25
Toimihenkilö	-0.02	0.05	-0.36	0.723	-0.11	0.08
Opiskelija	-0.23	0.10	-2.32	0.022	-0.42	-0.03
Työtön	-0.02	0.12	-0.16	0.872	-0.26	0.22
Eläkeläinen	0.20	0.08	2.67	0.008	0.05	0.35
Kotiäiti, -isä	0.23	0.10	2.29	0.023	0.03	0.44
Muu	-0.08	0.13	-0.59	0.555	-0.34	0.18
Kotitalous (ref: yksinasuva)						
Puoliso	0.06	0.04	1.35	0.178	-0.03	0.14
Puoliso ja lapsi(a)	0.35	0.06	6.05	0.000	0.24	0.46
Yksinhuoltaja	0.27	0.09	3.10	0.002	0.10	0.44
Muu	-0.06	0.14	-0.43	0.667	-0.34	0.22

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Integraatio (n=5 430 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Koettu toimeentulo (ref: erittäin hyvin)						
Hyvin	0.06	0.04	1.54	0.125	-0.02	0.14
Kohtalaisesti	0.09	0.04	1.93	0.055	0.00	0.18
Melko huonosti	0.13	0.07	1.72	0.087	-0.02	0.28
Huonosti	0.17	0.12	1.36	0.175	-0.07	0.41
Asuintalo (ref: kerrostalo, 5 kerrosta tai enemmän)						
Kerrostalo 2–4 kerrosta	0.13	0.04	3.08	0.002	0.05	0.21
Rivitalo	0.47	0.08	5.67	0.000	0.30	0.63
Paritalo	0.56	0.09	6.02	0.000	0.38	0.74
Omakotitalo	0.12	0.09	1.43	0.155	-0.05	0.29
Muu	0.09	0.19	0.49	0.628	-0.28	0.46
Hallintaperuste (ref: omistus)						
Yksityinen vuokra	-0.26	0.06	-4.46	0.000	-0.38	-0.15
Tuettu vuokra	-0.27	0.05	-5.34	0.000	-0.37	-0.17
Asumisoikeus	-0.17	0.09	-1.83	0.068	-0.35	0.01
Osaomistus	0.07	0.33	0.21	0.833	-0.58	0.71
Työsuhde	0.21	0.20	1.05	0.296	-0.19	0.62
Muu	-0.34	0.15	-2.31	0.022	-0.63	-0.05
Asumisaika alueella (ref: 0–4 v)						
4–10 vuotta	0.25	0.05	5.01	0.000	0.15	0.35
10–20 vuotta	0.23	0.05	4.92	0.000	0.13	0.32
20 vuotta +	0.39	0.05	7.72	0.000	0.29	0.49
Tieto puuttuu	0.20	0.05	4.04	0.000	0.10	0.30
Asuinkunta (ref: Espoo)						
Helsinki	0.00	0.04	0.09	0.927	-0.08	0.09
Vantaa	0.01	0.05	0.21	0.837	-0.10	0.12
Lähiympäristö (ruutu; ref: lähiö)						
Matala	0.02	0.07	0.33	0.742	-0.12	0.17
Muu korkea	-0.01	0.05	-0.14	0.887	-0.11	0.09
Vakiotermi	-1.04	0.35	-2.97	0.003	-1.73	-0.35

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Loukussa asuinalueella (n=5 479 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Tuettu vuokratonta (ref: 0%)						
0.01–9.9 %	0.64	0.38	1.70	0.090	-0.10	1.38
10–19.9 %	0.76	0.38	2.02	0.045	0.02	1.51
20–29.9 %	0.97	0.38	2.53	0.012	0.21	1.72
30–39.9 %	1.09	0.39	2.78	0.006	0.31	1.86
40–61 %	1.03	0.41	2.52	0.013	0.22	1.85
Väentiheys	0.00	0.00	-0.72	0.472	0.00	0.00
Väestön keski-ikä	-0.02	0.01	-1.48	0.141	-0.05	0.01
Asuinrakennusten osuus	1.60	0.72	2.23	0.027	0.19	3.02
Nainen	-0.13	0.11	-1.18	0.241	-0.34	0.09
Ikä (ref: 25–34)						
35–44	-0.31	0.17	-1.84	0.068	-0.65	0.02
45–54	-0.15	0.20	-0.72	0.471	-0.54	0.25
55–64	-0.54	0.17	-3.20	0.002	-0.87	-0.21
65–74	-0.71	0.25	-2.82	0.005	-1.21	-0.21
Korkein koulutus (ref: peruskoulu)						
Toinen aste	0.38	0.23	1.65	0.100	-0.07	0.83
Korkeakoulu	0.46	0.21	2.13	0.034	0.03	0.88
Pääasiallinen toiminta (ref: työntekijä)						
Yrittäjä	-0.24	0.21	-1.16	0.246	-0.65	0.17
Johtava asema	-0.15	0.21	-0.72	0.471	-0.56	0.26
Toimihenkilö	-0.16	0.13	-1.18	0.239	-0.42	0.11
Opiskelija	0.52	0.28	1.84	0.067	-0.04	1.07
Työtön	-0.22	0.27	-0.79	0.431	-0.76	0.32
Eläkeläinen	-0.27	0.21	-1.26	0.208	-0.68	0.15
Kotiäiti, -isä	0.23	0.31	0.73	0.465	-0.39	0.84
Muu	0.14	0.33	0.42	0.672	-0.50	0.78
Kotitalous (ref: yksinasuva)						
Puoliso	0.07	0.12	0.54	0.590	-0.17	0.31
Puoliso ja lapsi(a)	-0.05	0.16	-0.30	0.768	-0.37	0.27
Yksinhuoltaja	0.00	0.25	0.01	0.993	-0.49	0.49
Muu	-0.03	0.45	-0.06	0.952	-0.92	0.86

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Loukussa asuinalueella (n=5 479 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Koettu toimeentulo (ref: erittäin hyvin)						
Hyvin	0.20	0.18	1.14	0.255	-0.15	0.55
Kohtalaisesti	0.60	0.18	3.38	0.001	0.25	0.96
Melko huonosti	1.21	0.21	5.76	0.000	0.80	1.63
Huonosti	1.28	0.34	3.81	0.000	0.62	1.94
Asuintalo (ref: kerrostalo, 5 kerrosta tai enemmän)						
Kerrostalo 2–4 kerrosta	-0.05	0.12	-0.38	0.702	-0.28	0.19
Rivitalo	-0.48	0.25	-1.90	0.060	-0.97	0.02
Paritalo	-0.57	0.26	-2.22	0.027	-1.08	-0.06
Omakotitalo	-0.66	0.29	-2.28	0.024	-1.22	-0.09
Muu	-0.45	0.56	-0.80	0.425	-1.56	0.66
Hallintaperuste (ref: omistus)						
Yksityinen vuokra	0.08	0.16	0.51	0.608	-0.24	0.40
Tuettu vuokra	-0.04	0.15	-0.28	0.780	-0.33	0.25
Asumisoikeus	0.03	0.24	0.11	0.916	-0.45	0.50
Osaomistus	0.02	0.60	0.04	0.968	-1.16	1.20
Työsuhde	0.19	0.48	0.40	0.690	-0.75	1.13
Muu	0.16	0.43	0.37	0.711	-0.68	1.00
Asumisaika alueella (ref: 0–4 v)						
4–10 vuotta	-0.03	0.16	-0.20	0.843	-0.34	0.28
10–20 vuotta	-0.04	0.18	-0.23	0.822	-0.40	0.32
20 vuotta +	-0.12	0.17	-0.73	0.465	-0.46	0.21
Tieto puuttuu	-0.04	0.16	-0.24	0.811	-0.36	0.28
Asuinkunta (ref: Espoo)						
Helsinki	0.16	0.15	1.05	0.294	-0.14	0.45
Vantaa	0.31	0.17	1.86	0.064	-0.02	0.65
Lähiympäristö (ruutu; ref: lähiö)						
Matala	-0.36	0.26	-1.39	0.165	-0.87	0.15
Muu korkea	-0.27	0.14	-2.00	0.047	-0.54	0.00
Vakiotermi	-3.25	0.89	-3.65	0.000	-5.00	-1.49

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Aikoo muuttaa toisaalle (n=5 669 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Tuettu vuokratonta (ref: 0%)						
0.01–9.9 %	0.10	0.31	0.33	0.740	-0.51	0.72
10–19.9 %	-0.09	0.33	-0.28	0.781	-0.75	0.57
20–29.9 %	0.08	0.35	0.23	0.821	-0.61	0.77
30–39.9 %	0.22	0.37	0.59	0.557	-0.51	0.95
40–61 %	0.38	0.41	0.92	0.359	-0.43	1.19
Väentiheys	0.00	0.00	0.02	0.984	0.00	0.00
Väestön keski-ikä	0.00	0.02	-0.03	0.974	-0.05	0.05
Asuinrakennusten osuus	0.96	0.90	1.06	0.290	-0.82	2.74
Nainen	-0.14	0.14	-1.01	0.314	-0.41	0.13
Ikä (ref: 25–34)						
35–44	-0.32	0.21	-1.55	0.123	-0.73	0.09
45–54	-0.90	0.25	-3.57	0.000	-1.40	-0.40
55–64	-0.98	0.23	-4.19	0.000	-1.43	-0.52
65–74	-1.56	0.42	-3.70	0.000	-2.39	-0.73
Korkein koulutus (ref: peruskoulu)						
Toinen aste	-0.35	0.31	-1.13	0.261	-0.98	0.27
Korkeakoulu	0.12	0.23	0.51	0.610	-0.34	0.57
Pääasiallinen toiminta (ref: työntekijä)						
Yrittäjä	0.23	0.31	0.73	0.466	-0.39	0.84
Johtava asema	0.07	0.32	0.22	0.829	-0.55	0.69
Toimihenkilö	0.19	0.22	0.88	0.380	-0.24	0.62
Opiskelija	0.40	0.34	1.19	0.235	-0.27	1.08
Työtön	0.30	0.43	0.69	0.490	-0.55	1.15
Eläkeläinen	0.14	0.29	0.47	0.636	-0.44	0.72
Kotiäiti, -isä	0.22	0.40	0.54	0.587	-0.57	1.01
Muu	-0.32	0.53	-0.61	0.539	-1.36	0.72
Kotitalous (ref: yksinasuva)						
Puoliso	-0.01	0.21	-0.03	0.974	-0.43	0.41
Puoliso ja lapsi(a)	-0.17	0.23	-0.74	0.461	-0.62	0.28
Yksinhuoltaja	0.40	0.37	1.07	0.284	-0.33	1.13
Muu	0.64	0.46	1.37	0.171	-0.28	1.55

Liite 2. Regressiomallien tulokset (random intercept), jatkuu....

	Aikoo muuttaa toisaalle (n=5 669 vastaajaa/183 aluetta)					
	Kerroin	Keski- virhe	t	p	95 % luottamusväli	
Koettu toimeentulo (ref: erittäin hyvin)						
Hyvin	-0.14	0.20	-0.68	0.497	-0.54	0.26
Kohtalaisesti	-0.38	0.25	-1.52	0.131	-0.87	0.11
Melko huonosti	-0.31	0.33	-0.96	0.340	-0.96	0.33
Huonosti	-1.31	0.73	-1.78	0.077	-2.75	0.14
Asuintalo (ref: kerrostalo, 5 kerrosta tai enemmän)						
Kerrostalo 2–4 kerrosta	-0.03	0.17	-0.24	0.807	-0.38	0.29
Rivitalo	-0.46	0.33	-0.08	0.939	-0.67	0.62
Paritalo	-0.65	0.42	0.39	0.697	-0.66	0.99
Omakotitalo	-0.40	0.44	0.21	0.838	-0.77	0.95
Muu	-0.61	0.65	0.26	0.794	-1.11	1.45
Hallintaperuste (ref: omistus)						
Yksityinen vuokra	1.00	0.21	4.73	0.000	0.58	1.42
Tuettu vuokra	0.50	0.27	1.88	0.062	-0.03	1.03
Asumisoikeus	0.16	0.47	0.35	0.724	-0.75	1.08
Osaomistus	0.75	0.73	1.03	0.304	-0.68	2.18
Työsuhde	0.07	0.74	0.10	0.923	-1.39	1.53
Muu	1.21	0.48	2.53	0.012	0.27	2.16
Asumisaika alueella (ref: 0–4 v)						
4–10 vuotta	-0.60	0.21	-2.80	0.006	-1.02	-0.18
10–20 vuotta	-0.49	0.25	-1.97	0.051	-0.99	0.00
20 vuotta +	-0.40	0.29	-1.40	0.164	-0.97	0.17
Tieto puuttuu	-0.19	0.22	-0.84	0.401	-0.62	0.25
Asuinkunta (ref: Espoo)						
Helsinki	-0.42	0.21	-1.97	0.050	-0.85	0.00
Vantaa	0.02	0.20	0.10	0.924	-0.38	0.42
Lähiympäristö (ruutu; ref: lähiö)						
Matala	-0.44	0.34	-1.32	0.189	-1.10	0.22
Muu korkea	0.17	0.19	0.89	0.376	-0.21	0.54
Vakiotermi	-2.81	1.49	-1.88	0.061	-5.76	0.13